پێشکەوتن ... التقدم

گۆڤار .. رۆژنامە

1958

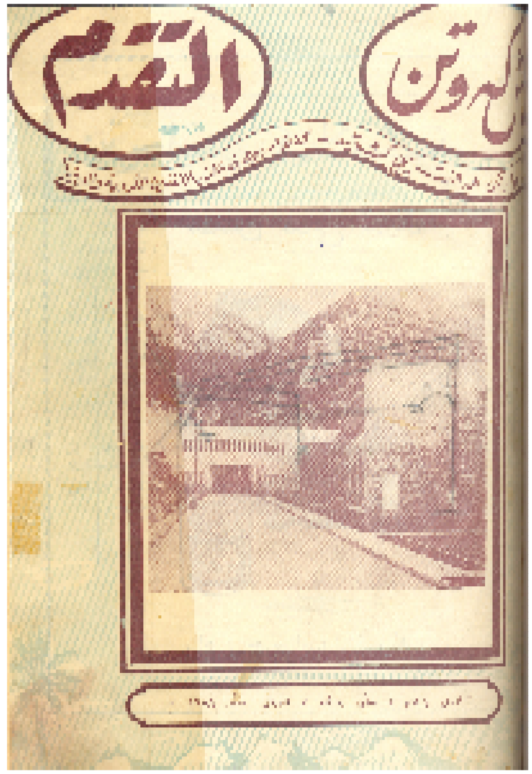

گۆوارێکی هەفتەیی گشتی یە

مجلة اسبوعية عامة

رۆژنامەیەکی سیاسی گشتی یە

خاوەنی ئیمتیاز: محەمەد بریفکانی.

سەرنووسەر: یونس الصباغ.

وێنە: هەیە.

پێوانە: (22 ×31)سم ژمارە 1–19 (گۆڤار).

(35 ×30)سم. لە ژمارە 20–39.

(42 ×30)سم. لە ژمارە 40 بەدواوە

چاپخانە: الزهراء، دارالسلام، سوق التجارة.

جێگا: بەغدا.

زمان: عەرەبی و کوردی (کرمانجی خواروو).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان:

- ژ 1، شوباتی 1958 (گۆڤار)
- ژ19 ، تەممووزی 1958 (گۆڤار).
- ژ 20، 9ی ئابی 1958 (رۆژنامە)
- ژ39، سالی یەك، 20کانوونی یەکەمی 1958.
- ژ 513، 18ی کانوونی یەکەمی 1960.

پێشکەوتن
التقدم

تێبینی:

(جەبار جەباری) لە کتێبی مێژووی رۆژنامەگەریی کوردیدا نووسیویە:

(لە پاشی شۆڕشی گەلاوێژی 1958ـەوە، بە ناوی گۆڤارەوە لە قەوارەی ڕۆژنامەدا دەرئەچوو) پاشان نووسیویە:

(بەو جۆرە هەتاکو ساڵی 1960 ژیاو ئیتر چووە ڕیزی گۆڤارو ڕۆژنامەکانی ترەوە).

(جەمال خەزنەدار)یش لە (ڕابەری ڕۆژنامەگەریی کوردی)دا نووسیویە:

(محەمەد تۆفیق وردی بەشداریی لە دەرکردنیدا کردووە).

(جەبار جەباری)ش لە کتێبی (تأريخ الصحافة الكردية في العراق)دا هەمان بۆچوونی هەبووە.

ئەمەشی زیادکردووە: (کە بۆ یەکجار لە 1963/2/8دا ڕاگیراوە).

هەرچی (عەلائەدین سجادی) یە، لە مێژووی ئەدەبی کوردی‌دا نووسیویە:

(لە وێنەی گۆڤارێکی نیومانگی کوردی عەرەبی دابووە، پاشان بووە بە ڕۆژنامەیەکی ڕۆژانەی عەرەبی لەژێر ناوی (التقدم)دا، جارجاریش ژمارەیەکی بە کوردی هەر دەرئەچوو، لە 1963/2/8دا داخرا).

(د. کەمال مەزهەر)یش لە کتێبی تێگەیشتنی ڕاستی‌دا نووسیویە:

(دوای شۆڕشی 14ی گەلاوێژی لە ژمارە 65یەوە بووە ڕۆژنامە، لەسەر دوا لاپەڕەی ژمارە 65ی نووسراوە-ڕۆژنامەیەکی کوردی حەفتانەیە ڕۆژانی دوو شەممە دەرئەچێت- بە کوردی و عەرەبی دەردەچوو، شوباتی 1963داخرا - 42×29- سم).

شەفەق.. بەیان

گۆڤار

1958

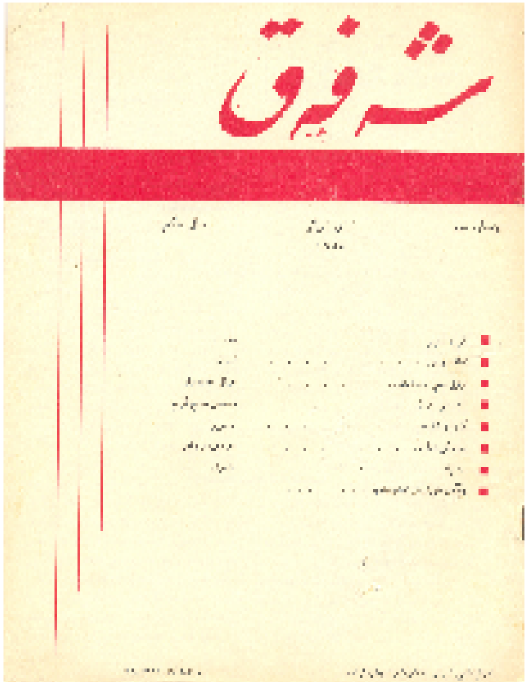

گۆڤارێکی نیو مانگی ئەدەبی و عیلمی کۆمەڵایەتییە

بە زمانی کوردی و عەرەبی لە کەرکووك دەرئەچێ، جاری مانگی جارێك دەرئەچێ

(ژمارەکانی ساڵی یەك)

گۆڤارێکە تەرخان کراوە بۆ خزمەتی ئاشتی و ئەدەبی (ژمارەکانی 3-6 کە بە ناوی بەیان-شەفەق دەرئەچوو).

گۆڤارێکی خوێندەواری گشتییە

(ژ 7-11، ساڵی دوو)

خاوەنی ئیمتیازو مدیری مەسئول: عەبدولقادر بەرزنجی.

سەرۆکی نووسین: مارف خەزنەدار.

بەڕێوەبەرو سەرەك نووسەری: گۆران (ژ 3-6 کە ناوی بەیان بووە).

مدیری مالیە: عەلی باپیر.

کارگێڕ: غەفور رەشید داراغا، دواترحەمید عوسمان.

نرخ:

پێوانە: (5ر21×29)سم و (24-52)لاپەڕەیە (5ر14×21)سم.

چاپخانە: (شیمال، کەرکووک، شارەوانی- کەرکووک، اسعد،التمدن، سلمان الاعظمي- بەغدا، ژین/ سلێمانی

جێگا: کەرکووک، دواتر سلێمانی

زمان: عەرەبی و کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ڕێنووس: عەرەبی

ژمارەکان:

کەرکووک:

- ژمارە (1)، ساڵی (1)، 15ی کانوونی دووەمی 1958.
- ژ 11-12، ساڵی (1)، 27 کانوونی یەکەمی 1958.
- ژ 1-2، ساڵی (2)، کانوونی دوو شوباتی 1959.

سلێمانی:

- ژ 3، ساڵی (2)، لە نیسانی 1959 بەیان- شەفەقدا بلاوکراوەتەوە.
- ژ6، ساڵی (2)، لە تەمووزی 1959دا بەناوی (بەیان- شەفەق)دا بلاوکراوەتەوە.

کەرکووک:

- ژ 7-11 ساڵی (2)، تشرینی دووەمی 1959.
- ژ12، ساڵی (2)، کانوونی دووەم 1960.
- ژ 1، ساڵی(3)، لە 8ی مارت 1960.
- ژ 2، ساڵی (3)،لە 20 نیسانی 1960.

سلێمانی:

- ژ 1، ساڵی (4)، نیسانی 1961.
- ژ4، ساڵی (4)، 15 ئەیلوولی 1961.

تێبینی:

چەشنی (**کوردستان**)ی یەکەمین رۆژنامەی کوردی، هەرجارەی لە چاپخانەیەك و شارێك چاپ و بلاوکراوەتەوە.

* خاوەنەکەی لە ساڵی 1971دا، لەگەڵ کاکەی فەللاح، لە سلێمانی رۆژنامەی (**ژین**) یان دەرکردووە.

(**جەبار جەباری**) لە کتێبی (**مێژووی رۆژنامەگەریی کوردی**)دا وا ئاماژەی بۆ کردووە کە (**نیومانگ جاری لە کەرکووك دەردەچوو**)، هەروەها نووسیویە :

(**ئەوەشمان لە یاد نەچێت کە ناوی گۆڤارەکە لە ساڵی1959دا گۆڕاو کرا بە "بەیان"و بەشێوەیەکی تایبەتی بۆ خزمەتی ئاشتیخوازان تەرخان کرا، وە لەماوەی کە لە کەرکووك دا کاری رۆژنامەگەری ئەکرد گەلی خزمەتی مەسەلەی ئەدەبی و کۆمەلایەتی و رامیاری و مێژیویی کردووە، دەستەیەکی هەڵبژاردە لە نووسەرو بوێژان بەشداری نووسینەوەیان کردووە لەوانە عوسمان خۆشناو سەمەد خانەقاو چەند کەسێکی تریش**).

(**جەمال خەزنەدار**)یش نووسیویە:

(**بەردەوام بووە هەتا ساڵی1962، دەستەیێك لە مامۆستایان ئیبراهم ئەحمەدو مارف بەرزنجەیی و عەبدولسەمەدخانەقاو مارف خەزنەدارو عومەر عارف و جەمال خەزنەدار بەرێوەیان دەبرد، وەلەساڵی1959لە ژێر چاودێری محمدی مەلا کریم و حەمیدعوسمان و گۆران چاپ کراوە، لە پاشان ئیدارەی گواستراوەتەوە سلێمانی و ناوی بووە بە بەیان**)

(**عەلائەدین سجادی**)ش نووسیویە:

(**ناوبەناو تا ساڵی 1963 دەرچووەو پاشان پەکی کەوتووەو ئەم شەفەقە لە نیوەی دووەمی ساڵی1959 بوو بە-بەیان-و چووە سلێمانی لە**

چاپخانەی-ژین- سێ ژمارەی لێ دەرچوو. زمانی ئاشتیخوازنی عێراق و سەرنووسەرەکەی -گۆران- بوو، لە ساڵی1960دا گەرایەوە بۆ کەرکووک، ڕێك و پێك نەبوو).

(**د.کەمال مەزهەر**)یش نووسیویە:

(لە سەرەتای ساڵی1959دا گوێزرایەوە بۆ سلێمانی و ناوی بووە-بەیان-و مامۆستا گۆران سەرپەرشتی دەکرد. بووە ئۆرگانی ئاشتیخوازان، پاش ماوەیەك گەرایەوە کەرکووك و ناوەکەی جارانی وەرگرتەوە و، سەرەتای ساڵی1963داخرا).

(**حەمەساڵح فەرهادی**)ش لە کتێبی **چەند لایەنێکی ڕۆژنامەنووسیی کوردی**دا نووسیویە:

(لە ساڵی 1961 گوێزراوەتەوە سلێمانی).

پێمان وایە ئەو زانیاریانەی ئێمە لە سەرەوە نووسیومانە لە هەمووان ڕاستترە، چونکە دوای بینینی هەموو ژمارەکان و لێکۆڵینەوەیەکی قول نووسراونەتەوە، جگە لەمە هەموو ئەوانەی ووتویانە ناوەکەی کراوەتە(**بەیان**) سەرچیخ چووینە، ئەو ناوەی (**بەیان**) تەنیا تەرجەمەی ناوی (**شەفەق**) بووە.

الجمهورية

بڵاوکراوە

1958

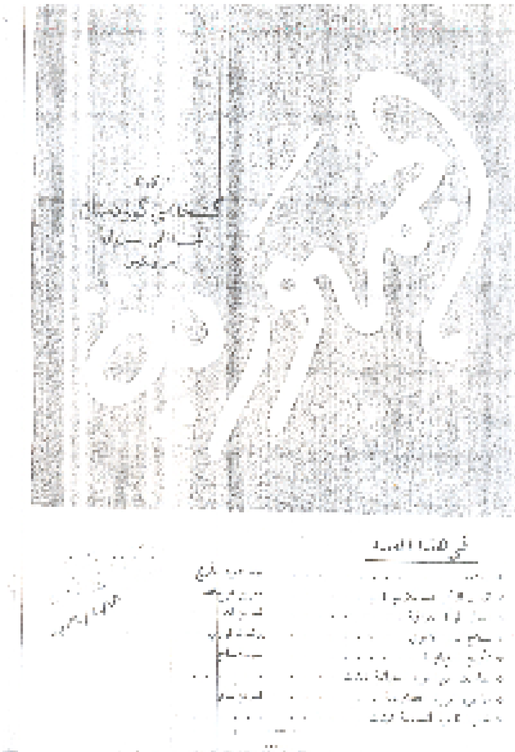

نشرة مدرسية ثقافية تصدرها جمعية التأريخ

خاوەنی: دوا ناوەندی سلێمانی کچان

سەرپەرشتیار: نەسرین مەزهەر ئەحمەدو مەلیحە صالح.

سکرتێر: نەسرین صابر

چاپخانە: ژین

جێگا: سلێمانی

زمان: عەرەبی

ژمارەکان:

ژمارە 1، سەرەتای ساڵی 1958.

الغد

بڵاوکراوە

1958

خاوەن: ئامادەیی دهۆك

زمان: عەرەبی.

جێگا: دهۆك.

ژمارەکان:

ژمارە 1، زستانی 1958.

ژمارە 2، بەهاری 1958.

کوردستان

گۆڤار

1958

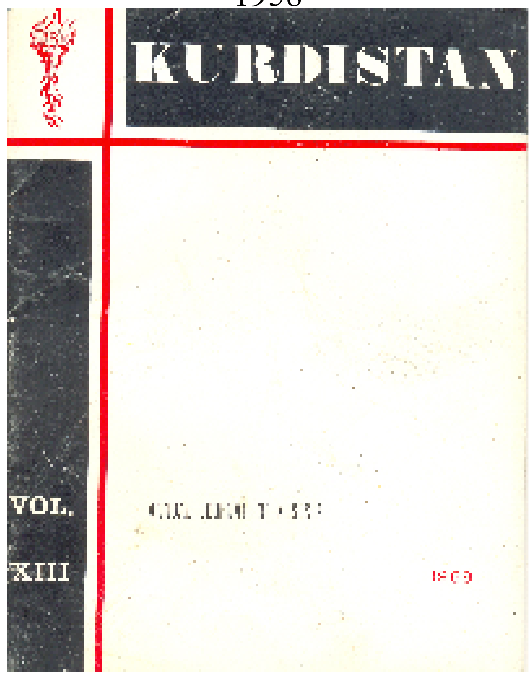

زمانی کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا

خاوەنی: کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا.

نووسەران: عومەرسەعدوللاو عومەرقازی و عیسمەت شەریف وانلی و کەمال فوئاد و زاهیرحوسێن

چۆنیەتی دەرچوون: ناو بەناو.

پێوانە:(20×26)سم.

چاپخانە: رۆنیۆ، دواترچاپ.

جێگا: ساندرلاند، پۆرتسمۆث، لەندەن.

زمان: کوردی (**کرمانجی باکوور و باشوور**)، عەرەبی و ئینگلیزی و ئەڵمانی.

رێنووس: عەرەبی و لاتینی.

ژمارەکان: تەنیا(16) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

- ژمارە(1)ی ساڵی یەکەم، لە مارتی 1958دا دەرچووە، (**27 لاپەرە بەزمانەکانی کوردی و عەرەبی**)، (**11لاپەرەی بە زمانی ئینگلیزی**) بووە.

- ژمارە 13، 1969، (هەموو بابەتەکانی ئینگلیزییە).

- ژمارە16، کانونی دووەمی 1972.

تێبینی:

هەندێ لە ژمارەکانی، هەموو ناوەرۆکەکەی بەزمانی عەرەبی بووە، ژمارەی دیکەشی تەنیا بە زمانی ئینگلیزی دەرچووە.

گۆڤارەکە بایەخی بە هەموو بەشەکانی کوردستان داوە. زۆر بەڵگەنامەو بابەتی دیکەی ئەدەبی و مێژوویی بڵاوکردۆتەوە.

زانای بەناوبانگ(**تۆفیق وەهبی**)یش کۆمەڵێك ووتاری مێژییویی تێدا بڵاوکردۆتەوە. ئەوە جگە لە چالاکییەکانی کۆمەڵە، کە هەرجارەی چەند لاپەرەیەکی گۆڤارەکەی گرتۆتەوە.

* ووتارەکانی گۆڤارەکە، بەهەر زمانێك بووبێ، هەمووی پێوەندی بە کوردەوە هەبووە.

* (**جەمال خەزنەدار**) نووسیویە:

(**سکرتێری نووسینی سەلاحەدین سەعدوللا بووە**).

(**د.کەمال مەزهەر**)یش نووسیویە:

(**ناوبەناو بەچەند زمانێك، کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەوروپا، بڵاوی دەکردەوە، ژمارە2-3ی لە پۆرتسمۆپ و ژمارە4ی بەزمانی عەرەبی بە بۆنەی بەستنی "کۆنگرەی خویندکارانی عەرەب"ەوە لە ئەوروپا بڵاوکردۆتەوە. هەر لەو ژمارەیەدا نامەیەکی سەرۆك عەبدولناسر بڵاوکراوەتەوە کە بۆ دارا**

تۆفیقی ناردوه، عومەر رەمزی مەلا مارف و سەلاح سەعدوللاو فوئادسالحی رەشە و زاهیر حەسەین و کەمال فوئاد دەوری چالاکیان لە دەرکرنیدا بینیوە، گۆڤارێکی پڕ لە بەڵگەو دەوڵەمەندە).

(**حەمەسالح فەرهادی**)یش نووسیویە:

(ژمارە 1ی لە مانگی ئاداری ساڵی1958 دەرچووەو ئەم ژمارەیە بەزمانی ئینگلیزی بووە).

سەیوان

گۆڤار

1958

لەلایەن قوتابیان و مامۆستایانی قوتابخانەی مەڵکەندی سەرەتایی کوڕان دەردەچێ.

خاوەنی: قوتابخانەی سەرەتایی مەڵکەندی کوران.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

رێنووس:عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا ژمارە (1)ی لە بەهاری 1958دا دەرچووە.

تێبینی: خۆمان ئەم گۆڤارەمان نەدیوە، بەڵام ژمارە(3)ی گۆڤاری (**شەفەق**)ی مارتی1958 لە بارەیەوە نوسیویە:

(**گۆڤاری سەیوان، کە بە رۆنیۆی ووشك چاپ کراوە، لە لایەن قوتابخانەی مەلکەندی لە سلێمانی بە سێ زمان -کوردی و عەرەبی و ئینگلیزی- دەرچووە، سوپاسی مودیریەتی قوتابخانەی ناوبراو ئەکەین، هیوامان وایە رۆژنامەچییێتی لە ناو کۆمەڵی جیگەرگۆشەکانمان پێش بکەوێ**).

دوابەدوای ئەم هەواڵە، یەکێك بە ناوی عوسمان سەعید، لە سلێمانیەوە پرسیارێکی لە رۆژنامەی (**ژین**)ی ژمارە1388ی رێکەوتی پێنج شەممەی 3\4\1958 کردووە، دەڵێ:

(**شەفەق، نووسیویەتی گۆڤاری سەیوان لە قوتابخانەی مەلکەندی بە (3) زمان دەرچووە، ئایا ئەمە یەکەمجارە یا دایمیە؟**).

رۆژنامەکەش وەڵامەکەی ئەمە بووە:

(**قوتابخانەی مەلکەندی گۆڤارێکی دەرکردووە بە ناوی"سەیوان" بەکوردی و عەرەبی و ئینگلیزی، نووسەرەکانی قوتابیان ومامۆستایانی ئەو قوتابخانەیەن، بەڵام بە- باندا- چاپ کراوە، ژمارەکەم بووە، هەر بەشی قوتابخانەکانی ئێرەی کردووەو بۆ هەر شارەی ژمارەیەکیش نێردراوە، بەڵام وامان زانیوە کە ساڵێکی تر زۆرتر چاپ ئەکەن، بۆ ئەوەی هەموو خوێندەوارێك ببیینێ، وەجارێ ئەم گۆڤارە ساڵی جارێك دەردەچێ**).

رزگاری

گۆڤار

1959

خاوەنی ئیمتیاز: ساڵح حەیدەری.
ســـەرەك نووســـینی لێپرســـیاری: پـــارێزەر فوئادجەلال.
هەڵسورێنەر: جەلال تەڵەبانی.
چۆنیەتی دەرچوون: مانگانە.
وێنە: هەیە.
جێگا: بەغداد.
زمان: كوردی (**كرمانجی خواروو**).
رێنووس: عەرەبی.
ژمارەكان: 3 ژمارەی لە دوومانگدا لیَ دەرچووە.
- ژمارە 1، 10شوباتی1959.
- ژمارە2-3، لە بەرگێكدا، نیسانی1959.

تێبینی:

(**جەبارجەباری**) لە **تاریخ الصحافة الكردیة فی العراق** دا نوسیویە:

"ژمارە1 ی لە10ی شوباتدا دەرچووە. لە ژمارە دوویـــەوە ئیمتیازەكـــەی بـــە نـــاوی پـــارێزەر عومەرمـــستەفا كـــرا. دوای ژمـــارە 2 هـــیچ ژمارەیەكی دیكەی لیَ دەرنەچووە".

(**جەمال خەزنەدار**)یش نووسیویە:

(تـەنیا دوو ژمـارەی لـیَ دەرچـووە. لـە ژمـارە دوویەوە عومەر مستەفا بووە خاوەنی).

(**عەلادین سجادی**)ش نوسیویە:

(لە ژمارەی پارتی دیموكرتی كوردستان بووە، تـەنها دووژمـارەی لـیَ دەرچـووە. ئـەویش هـەر لەوساڵەدا پەكی كەوت) .

(**حەمە ساڵح فەرهادی**)ش نوسیویە:

"لــە6ی كــانوونی یەكــەمی1958 ئیمتیــازی دراوەتیَ.

مێژیوی دەرچـوونی : ژمـارە(یـەك)ی لـە مـانگی نیسانی ساڵی1959دەرچووە.
تەنها دووژمارەی لیَ بڵاوكراوەتەوە.

مێـــژووی داخـــستنی : لـــە3ی نیـــسانی ساڵی1960داخراوە".

(**وریاجاف**)یش دەڵیَ :

"پـارتی دیمـوكراتی كوردستان بـە ئاشكرا لـە بەغدا بڵاوی دەكردەوە، تـەنهادوو ژمـارەی لـیَ دەرچـــووە. ســـاڵح حەیـــدەری سەرنووســـەری بووە.ژمارەی یەكەمی لە مانگی نیسانی ساڵی 1959 بڵاوكراوەتەوە".

هەرچی ئێمەین پێمان وایە ئەو زانیاریانەی لێرەدا نووسیومانەتەوە لـە هـەمووان راسـتترە، بـەلاّم عەبـدوللاّ زەنگەنـە لـە لێكۆڵینەوەیـەكی خۆیدا بە ناونیشانی **دادگایی كردنی خەبات،** كەلـــە ژمارەكـــانی(4.3.2)ی رۆژنامەڤانیـــدا بڵاوكراوەتەوە، نووسیویە:

"هەرچـەندە داواكـراوە كـە ئیمتیازەكـەی ئـەم گۆڤـارە بدرێتـە پـارێزەر عومەرمـستەفا، بـەلاّم ماوەی پیَ نەدراوە، بۆیـە ئیمتیازەكەی هـەر بـە نـاوی سـاڵح حەیـدەری ماوەتـەوە، كەواتـە ژمارە(2-3)یش هەر ئەو دەری كردووە".

برایەتی

رۆژنامە

1959

زانیارییـــە ســـەرەتاییەكان وا ئامـــاژەی بـــۆ دەكـــەن, بڵاوكراوەیـــەكی (**پـــارتی دیمـــوكراتی كوردســـــتان**) بووبێـــــت, خەســـــرۆ تۆفیـــــق سەرپەرشتی كردبێت, زاهیدە ئیبراهیم-یش لە كتێبەكەیـــدا وای ئامـــاژە بـــۆ كـــردووە, كـــە ژمارەكـانی لـە كتێبخانـەی (**وەزارەتـی الاعـلام**) هـەبووبێت, هەرچـی بڵاوكـراوە كوردییەكانـە, وایـان ئامـاژە بـۆ كـردووە, كـە لـەم زووانـەدا دەردەچێت. لەوانە ئیمتیـازی وەرگیرابیَ و هـیچ ژمارەیەكی دەرنەچووبیَ.

چارەسەرکردنی کشتوکاڵ

(الاصلاح زراعی)

(ئیسلاحی زراعی)

1959

گۆڤارێکی کشتوکاڵی مانگانەیە، وەزارەتی چارەسەرکردنی کشتوکاڵ دەری دەکرد.

خاوەنی: وەزارەتی چارەسەرکردنی کشتوکاڵ.

بەرپرسی بەشی کوردی: محەمەدی مەلا کەریم.

جێگا: بەغدا.

زمان: عەرەبی، کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ژمارەکان: 21 ژمارەی لێ دەرچووە.

- ژمارە(1)ی ساڵی1، لە 1959دا دەرچووە.

-ژمارە 9ی ساڵی2، واتە ژمارە21ی، لە مانگی تشرینی دووەمی ساڵی1962دا بڵاوکراوەتەوە.

تێبینی:

وادیارە ساڵی یەکەم 12ژمارەی لێ دەرچووە. ساڵی دووەمیش 9 ژمارە.

(**جەبارجەباری**) لە کتێبەکەی **مێژیوی ڕۆژنامەگەری کوردی** دا نووسیویە:

"زۆربەی نووسراوەکانی لە بارەی کشتوکاڵەوەیە ئەویش بە باسی زانیاری بە کەڵك، دواژمارەی کە-12-بووە لە تشرینی دووەمی ساڵی 1962 بڵاوکراوەتەوە، محمدی مەلاکەریم سەرپەرشتی بەشە کوردیەکەی دەکرد".

(**وریاجاف**)یش گوتویە:

"ژمارەی یەکەمی لە ساڵی1959 بڵاوکراوەتەوە. محەمەدی مەلا کریم سەرپەرشتی کوردیەکەی بوو، بەردەوام بوو لە بڵاوکردنەوە تا مانگی تشرینی دووەمی ساڵی 1962، بەشە کوردێکەی(12) ژمارەی لێ دەرچووە. دوا ژمارەی لە تشرینی دووەمی 1962دا بووە. تێکرا(21) ژمارەی لێ دەرکراوە".

(**د.کەمال مەزهەر**)یش لە کتێبی **تێگەیشتنی راستی** دا نووسیویە:

"وەزارەتی چارەسەرکردنی کشتوکاڵ لە ساڵی1959وە دەری دەکرد، بەشێکی بەکوردی بوو، لە ژمارەی دووەوە ناوی بەشی کوردیەکەی بووە (ئیسلاحی زەراعی)، تا وەستانی(تەشرینی دووەمی 1962) تەنها 21 ژمارەی لێ دەرچووە، محەمەدی مەلاکەریم سەرپەرشتی بەشی کوردیەکەی دەکرد.)

(**حەمە ساڵح فرهادی**"یش لەبارەیەوە، نووسیویە.

"ژمارە(یەك)ی کوردیەکەی لە تەموزی ساڵی 1960 دەرچووە.

ئەرازاندرایەوە لەگەڵ وێنەی بەکەڵك، لەسەر ئەوانەشەوە جارجارێکیش پارچە هەڵبەست و نووسینەوەی کۆمەڵایەتی و رامیاری تێدا بڵاودەکرایەوە، لەگەڵ چیرۆك و هۆنراوەشدا، ئەم گۆڤارە هەتاکو ساڵی 1962 ژیا ئیتر وون بوو".

(**جەمال خەزەدار**)یش لەبارەیەوە نووسیویە:

(ژمارە یەکی لە ساڵی 1959دا بڵاوکراوەتەوە، لە ساڵی یەکەمی(12)ژمارەی لێ دەرچووە، ئیتر هەتا کپ بوونی بەشە کوردیەکەی لە مانگی تشرینی دووەمی ساڵی 1962دا(9) ژمارەی لێ دەرچووە، محەمەدی مەلا کەریم بەشی کوردی دەردەکردو بەرێوەی دەبرد).

(**عەلائەدین سجادی**)یش لەبارەیەوە نووسیویە:

(یەکەم ژمارەی لە تەمووزی ساڵی 1960دا دەرچووە).

نەورۆز

گۆڤار

1959

گۆڤارێکی ئەدەبی و زانیاری و کۆمەڵایەتی کوردی- ژ(1)

گۆڤارێکی سیاسی و ئەدەبی و زانیاری و کۆمەڵایەتی کوردییە -ژ (3)

خاوەنی لێپسراوی: کەمال میرزا کەریم.

دەستەی نووسەران: کامەران، مستەفا قەرەداخی، ئەمین میرزا کەریم.

چۆنیەتی دەرچوون: مانگانە.

وێنە: چەند وێنەیەك هەیە.

پێوانە: (16 ×23) سم و (100-124) لاپەرەیە.

نرخ: 120 فلس.

چاپخانە: کامەران.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنها سێ ژمارەی لێ دەرچووە.

- ژمارە(1)، ساڵی(1)، لە نەورۆزی 1959.
- ژمارە(2)، ساڵی(2)، بانەمەڕی 1959.
- ژمارە(3)، جۆزەردانی1959.

(وەکو دەیبینن مانگە کوردییەکان لە سەر رووی گۆڤارەکە نووسراون).

تێبینی:

(**عەلائەدین سجادی**) لەبارەیەوە نووسیوویە:

"ڕۆژنامەیەکی ئەدەبی کۆمەڵایەتی حەفتەیی بووە، خاوەنەکەی کەمال میرزا کەریم و یەکەم ژمارەی لە مایسی 1959دا لە سلێمانی لە چاپخانەی(ژین) دەرچووە، لام وایە هەردوو ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە".

(**جەمال خەزنەدار**)یش پێی وابووە تەنها سێ ژمارەی لێ دەرچووە، ژمارە یەکی لە نیسانی ساڵی1959دا، ژمارەی سێی کە دوا ژمارەی بووە، لە مانگی حوزەیرانی ساڵی1959دا دەرچووە.

(**جەبارجەبار**)یش لە کتێبەکەی **تأريخ الصحافة الكردية في العراق** دا لە بارەیەوە نووسیویە:

"ژمارەیەکی لەمانگی مارتی 1959دا دەرچووە، بەرایی 3 ژمارەی بە قەدەر گۆڤاری ئاسایی لێ بڵاوکرایەوە، دواتر شێوەی ڕۆژنامەیەکی ئاسایی وەرگرت".

(**د.کەمال مەزهەر**)یش لە بارەیەوە نووسیویە:

"ژمارەیەکی: نیسانی 1959، سێ مانگ لە سەریەك دەرچووە ئیتر وەستا".

(**حەمەساڵح فەرهادی**)یش بە گۆڤاری (**نەورۆز- مەشخەڵی نەورۆز**) ناوی تۆمار کردووە و لە بارەیەوە نووسیویە:

(**ژمارە یەکی نیسانی ساڵی 1959دەرچووە**)، دوای ئەوەی گوتویە:

"دوا ژمارەی لە حوزەیرانی هەمان ساڵ دەرچووە"، ئینجا نوسیویەتی:

"پاشان کراوەتە ڕۆژنامەو بەناوی- مەشخەڵی نەورۆز- هەتاکو ساڵی1960بەردەوام بووە".

* ئەوەی شایانی باسە سەروتاری ژمارە(3)ی گۆڤارەکە لە ژێر ناونیشانی (**گۆڤاری نەورۆز**

بووبـە سیاسـی)و لـە ویـدا بـۆ خوێنـەرانی نووسیوە:

"وەزارەتی ئیرشاد بڕیاریدا کە گۆڤاری"نەورۆز" ببێتە گۆڤارێکی سیاسی و لە مانگێکدا دووجار دەربچێت- بەڵام ئێستا لەبەر تەنگو چەڵەمەی چاپخانە مانگی جارێ دەرئەچێ".

* لەم بارەیەوە، لە لاپەڕەکانی داهاتوودا، لەژێر ناوی- مەشخەڵی نەورۆز-دا، زانیاری دیکە دەخوێننەوە.

مەشخەڵی نەورۆز .. نەورۆز

رۆژنامە

1959

نەورۆز

رۆژنامەیەکی سیاسی و ئەدەبی و زانیاری و کۆمەڵایەتی کوردی یە

خاوەن و لێپرسراو: کەمال میرزا کەریم.

چۆنیەتی دەرچوون: هەفتانە.

نرخ: 18فلس.

پێوانە: (34×49) سم ، (4-8) لاپەڕەیە.

چاپخانە: کامەران/سلێمانی.

جێگا: سلێمانی.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

رێنووس: عەرەبی

ژمارەکان: تەنیا (19) ژمارەی لێ دەرچووە.

- ژمارە(1)، پێنج شەممەی رێکەوتی 25ی حوزەیرانی 1959.
- ژمارە17،16ی مارتی 1960.
- ژمارە(19)،(؟) مایسی 1960.

تێبینی:

(**جەبارجەباری**) لە ژێر ناونیشانی:(**رۆژنامەی نەورۆز**)دا لە بارەیەوە نووسیویە:

(لە ژمارە 7ی رۆژنامەکەوە بەشێك بۆ عەرەبی تەرخان کرا، هەتا دواتەمەنی ژیانی لە مانگی مایسی1960 زیاتر لە 19 ژمارەی دەرکرد).

پاشان نووسیوویە:

"ئەم رۆژنامەیەش لە سەردەمی عەبدلکەریم قاسم پەکی کەوت و لە جموجۆل وەستا".

* ئێمەش دەڵێین ئەو رۆژنامەی(نەورۆز) یان (مەشخەڵی نەورۆز)ە لە شوێنی گۆڤارەکەی نەورۆز دەرنەچووە. بەڵکو وەکو پاشکۆی گۆڤارەکە بڵاوکراوەتەوە.

* لە راستیدا گۆڤارەکە ئیمتیازی هەڵنەوەشاتەوە. وەکو هەندێ سەرچاوە ئاماژەی بۆ دەکەن، بەڵکو ناوەکەی بۆتە ئەو (**بڕوا**)یەی کە دواتر باسی دەکەین.

* رۆژنامەکە بەناوی(**مەشخەڵی نەورۆز**) نەبووە، وەکو هەندێ سەرچاوە وا ئاماژەیان بۆی کردووە، بەڵکو تەنیا ژمارە 12ی رۆژی شەممەی رێکەوتی 3ی تشرینی یەکەم1959دا بەم ناوە بڵاوکراوەتەوە، (14) لاپەڕەبووە. بەزمانی عەرەبی بووە، نرخەکەی14فلس بوو.

وادیارە ئەو ژمارەیەش بە بۆنەی بریندارکردنی عەبدولکەریم قاسمەوە دەرچووە.

- ژمارەیەکی دیکەش، هەربەزمانی عەرەبی دەرچووە، بەڵام ڕۆژی دەرچوونی بەسەرەوە نەبووە، بەپێی ڕووداوەکان ژمارە(14) بووە.

صوت الطلبة...دەنگی قوتابیان

اوکرنجی سەسی

ڕۆژنامە

1959

جريدة اسبوعية طلابية

لسان اتحاد الطلبة العام–فرع كركوك

تصدر باللغات العربية والكُردية والتركمانية

خاوەن: یەکێتی گشتی قوتابیانی عیراق

جێگا: کەرکوك

چۆنیەتی دەرچوون: هەفتانە.

پێوانە:

چاپخانە: الشمال

نرخ: 16 فلس

زمان: کوردی، عەرەبی، تورکمانی

ژمارەکان:

–ژمارە یەك، ساڵی یەکەم،13 ئابی 1959.

–ژمارە دوو، ساڵی یەکەم، 20ئابی 1959.

نیشتمان.. الوطن

گۆڤار

1959

گۆڤارێکی وێژەیی زانیاری و کۆمەڵایەتیە لە لایەن قوتابیانی قوتابخانەی سەرەتایی مامۆستایانی کوران دەردەچێت لە سلێمانی

مجلة ادبية ثقافية اجتماعية تصدر عن دارالمعلمين الابتدائية بالسليمانية

خاوەن: خانەی مامۆستایانی سەرەتایی.

وێنە: هەیە.

پێوانە: (17×23.5) سم و72 لاپەڕەیە.

چاپخانە: کامەران.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو)، عەرەبی

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا(1) ژمارەی لیٚ دەرچووە.

ژمارە(1)، ساڵی(1) لە نەورۆزی 1959.

<u>تێبینی :</u>

(**جەبارجەباری**) لە بارەیەوە نووسیویە:

(**یەکەم ژمارەی لە مانگی نەورۆز(مارت)ی 1959دەرچووە، لەو تاکە ژمارە بە دواوە ئیتر چاومان بە هیچ ژمارەیەکی تری نەکەوت، ئەم گۆڤارە بەرێك و پێکی رازاندرا بۆوە.**

هەروەها بە وتاری هەمەچەشنە بە کەڵك، چەند خامەیەکی تازە پێگەیشتوو بەشداری نووسینەوەیان کردبوو).

(جەمال خەزنەدار)یش نووسیویە:

(**بە سەرپەرشتی مامۆستایان محەمەد سلێمان ئیبراهیم و عەبدوڵلا زێباری و ئیبراهیم محەمەد، وەهاوکاری قوتابیان محەمەد مەجید، فایق محەمەد عەبدوڵلا، زاهیدە قەرەداخی، سەلاح یوسف- دەرچووە**).

(**د.کەمال مەزهەر**)یش نووسیوویە:

(**دەستەیەك مامۆستاو قوتابی-دار المعلمین-ی سلێمانی دەریان دەکرد**)

(**حەمەساڵح فەرهادی**)یش هەموو ئەو ناوانەی جەمال خەزنەدار ژماردوونی، بەدەستەی نووسەرانی داناون.

- ئەو ژمارەیە لە کتێبخانەی هەریەك لە (**رەفیق ساڵح و عەبدوڵلا زەنگەنە**)دا هەیە.

خەبات ...النضال

رۆژنامە

1959

رۆژنامەیەکی سیاسی رۆژانەیە

خاوەنی ئیمتیاز و سەرۆکی نووسین: ئیبراهیم ئەحمەدی پارێزەر.

چۆنیەتی دەرچوون: ماوەیەك پچرپچر، دواتر، رۆژانە.

پێوانە: (×)سم و(4×16) لاپەرە، ( )سم و (4-8)لاپەرە (×)سم و (4-6) لاپەرە.

چاپخانە: (نجاح، بغداد، التمدن، الرای العام، صلاح الدین).

جێگا: بەغداد.

زمان: عەرەبی، کوردی (**کرمانجی خواروو**).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: 462 ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە بە ئاشکرا.

ژمارە 1، ساڵی1، شەممەی 4ی نیسانی/1959.

ژمارە 462، 28ی مارتی1961.

تێبینی :

(**جەبارجەباری**) لە کتێبی **مێژووی رۆژنامەگەری کوردی** دا لە بارەیەوە نووسیویە:

(**رۆژنامەیەکی رامیاری رۆژانەیە**).

خاوەن و سەرك نووسەری: ئیبراهیم ئەحمەد بوو کە بەزمانی کوردی و عەرەبی لە بەغدا دەری دەکرد،(**یەکەم ژمارەی ئەم رۆژنامەیە لە رۆژی**

7ی نیسانی 1959 بەشێوەیەکی فراوان بڵاوکرایەوە).

پاشان نووسیویە:

(لە ساڵی1960 خاوەنی رۆژنامەکە پارێزەر- ئیبراهیم ئەحمەد- درا بە ئەنجومەنی عورفی لە سەر ووتارێك کە پەیوەندی بە مادەی (3)ی دەستوری کاتی عێراقەوە بوو، وەلە ئەنجامی مەحکەمەکردنیا لە رۆژی 1960/12/11بریاردرا کە رۆژنامەی خەبات لەو ووتارە کە لە سەری درا بووە دادگا تاوانبار نییەو بیروڕاکەی دروستەو لە چاوگەیەکی خاوێنەوە هەڵقولاوە.

دوای تێکۆشانێکی دوو ساڵی نزیکەی(442) ژمارەی بەرێك و پێکی وە بەئاشکرا دەرچوو. وە لە نیوەی یەکەمی ساڵی1961دا بە یەکجاری داخراو چاپخانەکەشیی (چاپخانەی صلاح دین) لە لایەن میریەوە، دەستی بەسەردا گیراو زەوت کرا).

(جەمال خەزنەدار)یش پێی وایە:

(خاوەنی ئیمتیاز و سەرك نووسینی پارێزەر ئیبراهیم ئەحمەد بووە).

(عەلائەدین سجادی)یش لە بارەیە وە نووسیویە:

(رۆژنامەیەکی پیلانی رۆژانە بوو، لە بەغدا لە چاپخانەی -النجاح- یەکەم ژمارەی لە(1959/4/4)دا دەرچووە. خاوەن و سەرنووسەری ئیبراهیم ئەحمەد بووە، دواژمارەی لە رۆژی 1961/3/28دا دەرچووە، تێکرای 462 ژمارەی دەرچووە، ئەوەندە هەبووە لە ژمارە14 بەم لاوە بەزمانی عەرەبی دەرچووە لە پاڵ وشەی -خەبات-دا وشەی-النضال- نووسراوە).

(د.کەمال مەزهەر)یش نووسیویە:

(ئۆرگانی ئاشکرای- پارتی دیموکراتی کوردستان- بوو، سەرەتا چەند ژمارەیەکی کەمی بە کوردی و عەرەبی دەرچوو، دوایی هەمووی بووە عەرەبی بێ ئەوەی ناوی بگۆڕێ- تا داخستنی (28مارتی1961)462 ژمارەی لێ دەرچوو، سەرچاوەیەکی گرنگە بۆ لێکۆڵینەوەی زۆر رووی مێژووی کورد).

(حەمە سالح فەرهادی)یش نووسیویە:

"بەزمانی کوردی و عەربی بڵاوکراوەتەوە.

زمانی ئاشکرای پارتی دیموکراتی کوردستان بووە.

مێژووی ماوەپێدانی: لە 1959/1/11ماوەی دەرچوونی دراوەتێ،

مێژووی داخستنی: لە 1961/10/28 بە رەسمی داخراوە".

(وریا جاف)یش لە کتێبی (مێژوی رۆژنامەگەریی پارتی دیموکراتی کوردستان)دا نووسیویە:

(ئۆرگانی رەسمی پارتی بوو، خاوەنی ئیمتیازو سەرنووسەری پارێزەر ئیبراهیم ئەحمەد بوو) ئینجا نووسیویە:

(لە سەرەتادا 14 ژمارەی بەزمانی کوردی لێ بڵاوکراوەتەوە ئینجا بەزمانی عەرەبی بڵاوکراوەتەوە).

<u>**تێبینی :**</u>

سەرباری ئەو زانیارانەی لەسەرەوە نووسیومانە، بە پاڵپشتی بابەتی(**دادگایی کردنی خەبات**) کە لە ژمارە (2،3،4)ی (**رۆژنامەڤانی**)دا بڵاوکراوەتەوە دەکرێ بنووسین:

1. بەر لەدەرچوونی ئەم رۆژنامەیە لە 1959/4/4(**پارتی دیموکراتی کوردستان**) رۆژنامەیەکی دیکەی بە ناوی(**خەبات**) دەرنەکردوە. واتە ناوی(**رزگاری**) یەکسەر نەبۆتە (**خەبات**) بەڵکو(**خەباتی کوردستان**) بووە.

2. سەرەتا پارتی دیموکراتی کوردستان بە رەسمی هیچ پەیوەندییەکی بەم رۆژنامەیەوە نەبووە، بەڵکو ئیمتیازەکەی بە ناوی ئیبراهیم ئەحمەد بووەو هەر خۆیشی سەرنووسەری بووە.

3. دوای ئەوەی پارتی بە رەسمی مۆڵەتی کارکردنی پێ دراوە، ئینجا ئیمتیازی رۆژنامەکە خراوەتەوە سەرناوی خۆی، (**ئیبراهم ئەحمەد**)یش سەرنووسەرییەکەی لە ئەستۆ بووە.

4. (**خەبات**) لەسەر ئەو وتارە دراوەتە دادگا کە لەبارەی مادەی(2)ی دەستور نووسرابوو، کە دەڵێ(**العراق جزء من الامة العربية**)، نەك لەسەر مادەی سێیەم کە عەرەب و کوردی لە عێراق بەهاوبەشی داناوە.

5.(**خەبات**) سەرەتا(5) ژمارەی بەزمانی کوردی لێ دەرچووە و دواتر(2) ژمارەی بەعەرەبی و(2)ی دیکەی بە کوردی و جارێکی دیکە بەزمانی عەرەبی و پاشان یەك لەدوای یەك رۆژانە(10) ژمارەی بە کوردی دەرچووە، هەر بەم شێوەیە تا ژمارە(112) پێداچووە، وەکو عەبدوللازنگەنە حیسابی کردووە (42) ژمارەی بە زمانی کوردی لێ دەرچووە، نەك وەك ئەوەی هەندێ لە نووسەران و تەنانەت ئەو(**مام سەفەر**)ەش، کە کاتی خۆی لە چاپخانەی رۆژنامەکە کاری کردووە، گوتوویە(14) ژمارەی بەزمانی کوردی لێ دەرچووە، دیارە ئەو زانیارانەی دیکە هەمووی هەڵەی زەقن.

6. لە شۆرشی ئەیلول دا جارێکی دیکە رۆژنامەی(خەبات) بە ژمارە(465)ی لە نیسانی 1962 دەست بە بڵاوکردنەوەی کراوەتەوە، لێرەدا عەبدوللا زەنگەنە پێی وایە یان کاتی خۆی دواژمارەی ئاشکرای(خەبات)464بووە، یان ئەوەتا هەڵەیەکی دیکە لە زنجیرەبەندی رۆژنامەکە کراوە، ئەم جۆرە هەڵەیەش زۆر لە رۆژنامەنوسیی کوردیدا دووبارە بۆتەوە.

7. لە دوای دوو بەرەکییەکەی ساڵی 1964دا، **پارتی** بە سەرۆکایەتی مەلامستەفاو ئەوانەش کە بەناوی مەکتەبی سیاسی لێی جیا ببوونەوە، هەرلایە رۆژنامەیەکی بەناوی **خەبات** وەك ئۆرگانی خۆی بڵاودەکردەوە، بۆ نموونە ژمارە(474)ی کە بەسەرۆکایەتی مەلا مستەفا بووە لە 1964دا بڵاوکراوەتەوە،هەرچی لایەنەکەی دیکەیە ژمارە(474)ی لە 1966دا بڵاوکراوەتەوە.

هەر بەم شێوەیە رۆژنامەکە(10) ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە.

8. دوا ژمارەی (**خەبات**) لە سەردەمی شۆرشی ئەیلول دا(527) بووە، کە لە شوباتی 1975دا بڵاوکراوەتەوە.

9. دوای نسکۆی شۆرشی ئەیلول جارێکی دیکە (**خەبات**) بە ژمارە 526 لە 1976/7/1 دەست بە بڵاوکردنەوەی کراوەتەوە، کەچی ژمارە(527) لە 1976/8/16دا دەرچووە، کەواتە جارێکی دیکەش هەڵەیەك لە زنجیرەبەندی رۆژنامەکە کراوە.

10. ئەو کاتەی(**خەبات**) دراوەتە دادگا، (**ئیبراهیم ئەحمەد**) تەنیا سەرنووسەری رۆژنامەکە بووە، نەك خاوەن ئیمتیازی.

ئازادی

رۆژنامە

1959

رۆژنامەیەکی رۆژانەی سیاسییە

ئۆرگانی ئاشکرای حزبی شیوعی عێراق/ لقی کوردستان

خاوەن ئیمتیازو سەرنووسەرانی: نافع یونس.

چۆنیەتی دەرچوون: هەفتەی سێ ژمارەی لێ دەرچووە.

دەستەی نووسەران: محمەدی مەلاکەریم، محەمەدکەریم فەتحوللا، ئەحمەد غەفور، عەزیز محەمەد، حوسێن عارف، عزەدین مستەفا رەسوڵ.

نرخ: 16،20فلس.

وێنە: هەیە.

پێوانە: (30×43) سم ،(4 ×10) لاپەرەیە.

چاپخانە: (الشمال/ کەرکوك، الرابطة/بەغدا، الوفاء/ بەغدا).

جێگا: کەرکووك-ژ(1-13)، بەغدا-ژ(14-156).

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ژمارەکان: ساڵی یەکەم100 ژمارە و ساڵی دووەم 56 ژمارە لێ دەرچووە.

- ژمارە(1)ی لە هەینی رێکەوتی 1ی ئایاری1959دا دەرچووە.

- ژمارە56ی ساڵی دووەم لە 28ی تشرینی دووەمی 1960دا بلاوکراوەتەوە.

تێبینی:

(**جەبارجەباری**) لە مێژووی رۆژنامەگەریی کوردی دا لەبارەیەوە نووسیویە:

(**هەتا ناوەراستی 1961نزیکەی 200 ژمارەی خستەروو**).

(**جەمال خەزنەدار**)یش نووسیویە:-

(**دوا ژمارەی لە ساڵی دووەمی ژمارە 56 بووە**).

(**عەلائەدین سجادی**)ش پێیوایە: (**دواژمارەی لە 28ی تشرینی دووەمی 1960دا بووە، تێکرا 156 ژمارەی لێ دەرچووە لە ماوەی ئەو دوو ساڵەدا**).

هەرچی (**د. کەمال مەزهەر**)ە دەڵێت :

(**ئۆرگای-پارتی کۆمۆنیستی عێراق- بوو، تا داخستنی - کۆتایی تشرینی دووەمی 1960- 156 ژمارەی لێ دەرچوو، رۆژنامەیەکی دەوڵەمەندە، (44×29)سم**).

(**حەمەساڵح فەرهادی**)یش نووسیویە:

"**دوا ژمارەی کە ژمارە (56)ی ساڵی دووەمی بووە، لە 28/ی تشرینی دووەمی ساڵی 1960 دەرچووە.**

مێژووی داخستنی لە 6ی ئابی 1961داخراوە".

*کاتی خۆی ئەم رۆژنامەیە هەموو ژمارەکانی لە کتێبخانەکەی محەمەدی مەلاکەریم هەڵگیرابوون، بەڵام دواتر بە مەبەستی پاراستنی خستبوویە کتێبخانەی (الوطنیة)لە بەغدا، دیارە دواتر رژێم رۆژنامەکەی لەوێ لابردووە.

فۆتۆی (100) ژمارەی بەرایی لە کتێبخانەی عەبدوڵلا زەنگەنەدا هەیە.

کوردستان

ڕۆژنامە

1959

سیاسیی، زانیاری، ویژەیی، کۆمەلایەتیی

ڕۆژنامەیەکی حەوتەیی کوردییە، حەوتەی جارێ چلێکی لێ دەرئەچێ .

خــــاوەنی ئیمتیـــازو مـــدیری لێپرســــراو: عەبدولحەمید بەدیع ئەلزەمانی.

سەرنووسەر: محەمەد سدیق مفتی زادە.

دەستەی نووسەران:

د.عەبـدولرەحمان، ئەحمــەد مفتــی زادە، عابـد ســەراجەدین، شــوکرولڵای بابــان، خەســرۆ شیکانلووی میلانی.

پێوانە: (30×42) **سم و** (8، 12، 16) **لاپەڕەیە.**

چاپخانە: اختر شمال.

جێگا: تاران.

زمـان: کـوردی (کرمـانجی باشـوور ، کرمـانجی باکوور، هەورامی، سنەیی، کرمانشانی).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: پتر لە 200 **ژمارەی لێ دەرچووە.**

– ژمارە 1**ی ساڵی** 1**ی لە** 6**ی مەی** 1959**(**15**ی گولانی** 2571**ك)دا دەرچووە.**

– ژمارە 51**ی ساڵی** 1، **لە** 27 **نیسانی** 1960**دا بلاوکراوەتەوە.**

– ژمـارە 1**(**52**)ی سـاڵی**2، **لـە** 4**ی مـەی** 1960 **(**14**ی گولانی** 2572**)دا بلاوکراوەتەوە.**

– ژمـارە 103**ی (**52**)ی ساڵی**2، **لە** 3**ی ئـایـاری** 1961**دا بلاوکراوەتەوە.**

– ژمــارە 1**ی ســاڵی** 10،3**ی مــەی** 1961**(**20 **گولانی** 2573**ك)دا بلاوکراوەتەوە.**

– ژمارە 154**ی ساڵی** 3، **لـە**2**ی ئـایـاری** 1962 **دا بلاوکراوەتەوە.**

– ژمــارە(1**)، ســاڵی** 4**ی ،** 9**ی مــەی** 1962 **(**19**ی گولانی** 2574**ك) دا بلاوکراوەتەوە.**

– ژمارە(209**) ،** 29 **ی ئایاری** 1963.

تێبینـی: سـەرجەم ژمارەکـانی لـە کتێبخانـەی تایبـەتی حەمـەی حەمـە بـاقی، فـەرهاد عـەونی، دکتۆر کەمال فوئاد پارێزراوە.

ڕاستی.. الحقیقة

ڕۆژنامە

1959

الحقيقة

ڕۆژنامەکا سیاسییە

جریدة یومیة سیاسیة

خــاوەنی ئیمتیــازو سەرنووســەر: جــەرجیس فەتحوڵڵای مەحامی.

بەڕێوەبەری نووسین: عەبدولئەحەد ئیبراهیم.

سەرپەرشتیاری بەشی کوردی: ئەنوەر مائی.

چۆنیەتی دەرچوون: لە ژ(1-11) نیو هەفتەیی ، لە ژ (12-24)هەفتانە.

وێنە: هەیە.

نرخ: 12 فلس.

پێوانە: (42ر5 × 55)سم، (30×44)سم و4، 6، 8 لاپەڕە بووە.

چاپخانە: عصری/ موسڵ.

جێگا: موسڵ.

زمــان: عــەرەبی، کــوردی (کرمــانجی بــاکوور، باشوور).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا 24 ژمارەی لێ دەرچووە.

- ژمارە 1، 7ی ئایاری 1959.

- ژمارە 24، 3ی نیسانی 1960.

تێبینی:

* لــە بــارەی ئــەم ڕۆژنامەیــە ، لێکۆڵینەوەیــەکی تێروتەسەل، بە ناوونیشانی **جریدة الحقیقة... راســتي أول جریــدة عربیــة کردیــة في مدینــة الموصــــل- دراســـة وتوثیـــق،** لەلایـــەن د. عەبدولفـــەتاح بۆتـــانی نووســـراوەو وەکـــو بڵاوکراوەکـــانی گۆڤـــاری (مـــەتین) لـــە ســـاڵی 1998دا لە دهۆك بڵاوکراوەتەوە.

* هەموو ژمارەکانی ئەم ڕۆژنامەیە لە (دار الکتب والوثائق العراقیة) لە بەغدا پارێزراوە.

گاور باغی

ڕۆژنامە

1959

(35) ژمارەی لێ دەرچووە, عوسمان خۆشناو سەرپەرشـــتی کـــردووە, هـــەمان ڕۆژنامـــەی (کـەرکووك) بـووە, لـە بـارودۆخی دوای (14)ی تەمووز ئەم ناوەی وەرگرتووە, ڕۆژنامەی ڕاستی هەواڵی دەرچوونی ژمارە (1) ڕاگەیاندووە.

ئاشتی

1959

خاوەنی: نەقابەی مامۆستایان– لقی سلێمانی.

پێوانە: فولسکاب.

زمان: کوردی (کرمانجی باشوور).

ڕێنووس: عەرەبی

ژمارەکان:

– ژمارە 1، تەمووزی 1959.

تێبینی:

ئۆرژنالی ئەم بلاوکراوەیە لە کتێبخانەی رەفیق سالح پارێزراوە. لەسەر رووی بەرگی یەکەمی نووسراوە:

(نووسینی دەستەیەك لە نووسەرانی نەقابەی مامۆستایان. وێنەکان، بەپەنجەی رەنگینی مامۆستا ئەنوەر تۆفی نەخشەکێشراوە).

سەرچنار

بلاوکراوە

1959

نشرة مدرسية شهرية ثقافية اجتماعية ادبية تقدمها جمعية الجغرافية في ثانوية السليمانية

خاوەن: ئەمیرە ئەکرەم سەروکی کۆمەڵەی جوگرافی، نەزیرە سکرتێر، شاهۆ دادود ئەمینی سندوق.

چۆنیەتی دەرچوون: مانگانە.

جێگا: سلێمانی.

چاپخانە: ژین.

زمان: عەرەبی.

ژمارەکان: ژمارە 1، 1959.

بلێسە

گۆڤار

1959

گۆڤارێکی ئەدەبی و زانیاری و کۆمەلایەتی کوردییە

خاوەنی: نەقابەی مامۆستایان/سلێمانی.

چۆنیەتی دەرچوون: مانگانە.

نرخ: 100فلس.

وێنە: هەیە

پێوانە: (16×23)سم و (80–82) لاپەڕەیە.

چاپخانە: ژین.

جێگا: سلێمانی.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا 11 ژمارەی لێ دەرچووە.

ژمارە(1)ی لە ئۆگستۆس(ئاب)ی 1959دا دەرچووە.

ژمارە(11)، ساڵی (1)، حوزەیرانی 1960.

تێبینی:

(**جەبار جەباری**) لە بارەیەوە نووسیویە:

(هەتا مانگی مایسی 1960نزیکەی (10)ژمارەی هاتۆتە کایەوەو جوانترین نووسراوی زانیاری و کۆمەڵایەتی و مێژوویی و وێژەیی بڵاو ئەکردەوە.

ئەم گۆڤارەش وەکو دەستە خوشکەکانی تری بە تێکچوونی باری کۆماری عێراق لە هەوڵ و کۆشش کەوت بە جوانەمەرگی خنکێندرا).

(**جەمال خەزنەدار**)یش ئاماژەی بۆ ئەوە کردووە کە (**10 ژمارەی لێ بڵاوکراوەتەوە**) و (**ژمارە 10 لە مانگی مایسی ساڵی 1960 دەرچووە)0**

لای (**عەلائەدین سجادی**)یش (**بڵێسە**) هەر (10)ژمارەی لێ دەرچووە .

لای(**د. کەمال مەزهەر**)یش:

"لە ساڵ کەمتر ژیا، نەقابەی مامۆستایان – لقی سلێمانی دەری دەکرد، وتارەکانی بۆ باسی ئەدەب و مێژوو و ژیانی کۆمەڵایەتی و ئەو جۆرە باسانە تەرخان کرابوو. (23×5ر16×5ر23سم"ە .

(**حەمەساڵح فەرهادی**)یش دوای ئەوەی لە نێو کاروانی ڕۆژنامەنووسیی مامۆستایان ڕیزبەندی دەکا، ئینجا دەڵێ:

(دوا ژمارەی 10بووە کە لە مایسی 1960 دەرچووە).

لای (**وریا جاف**)یش هەر (10)ژمارەی لێ دەرچووە.

وەکو بینیتان لای ئێمە (11) ژمارەی لێ دەرچووەو ئەو دوا ژمارەیەی، لەلایەن ڕەقابەی عەسکەری قەدەغە کراوە، کاتی خۆی هەندێ لە ژمارەکانی وەلا نراون و ئێستا لە هەندێ لە کتێبخانەکان پارێزراون، لەوانە ڕەفیق صالح و محەمەد ساڵح سەعید، کە لە دەستەی نووسەران بووە، هەر خۆشی لە ژمارە 23ی (ڕامان)ی ساڵی 1998دا بابەتێکی لە بارەی چۆنیەتی دەرچوونی نووسیووە.

ڕای گەل

(رأی الاهالی)

ڕۆژنامە

1959

ڕۆژنامەیەکی ڕۆژانەی سیاسی سەربەخۆیە ئۆرگانی حیزبی نیشتمانی دیموکراتی عێراقی یە.

خاوەنی ئیمتیازو بەڕێوەبەر: سدیق عەلی بلوکینی.

بەڕێوەبەری لێپرسراو: نازم وەنداوی، محەمەد مەردان قەلەمچی.

چۆنیەتی دەرچوون: هەفتانە.

نرخ: 15 فلس.

پێوانە: (30×44)سم و 4 لاپەڕەیە.
چاپخانە: الوفاء .
جێگا: کەرکووك.
زمان: عەرەبی، کوردی (**کرمانجی باشوور**).
ڕێنووس: عەرەبی.
ژمارەکان: 71 ژمارەی لێ دەرچووە.
- ژمارە 1، 6ی ئەیلوولی 1959.
- ژمارە 71، دوو شەممەی ڕێککەوتی 5ی ئەیلوولی 1961.

تێبینی:

(**د. کەمال مەزهەر**) دەڵێ:
(**دەوروبەری سێ ساڵ ژیا، بەڵام کەمی لێ دەرچوو، لێپرسراو پارێزەر سدیق عەبدوڵڵا**)
کەچی (**جەبار جەباری**) دەنووسێ:
(**بەڕێوەبەری لێپرسراو: محەمەد مەردان قلمچی بووە.**
لە شەشەم ژمارەیەوە پارێزەر سدیق عەبدوڵڵا مختار بووە بە بەڕێوەبەری لێپرسراوی، لە پاشان لە ژمارە 69 بە دواوە پارێزەر نازم وەنداوی هاتە جێگاکەی. لە ماوەی 13 مانگ پتر لە 71 ژمارەی لێ دەرکرا)
هەر (**جەبار جەباری**) دەنووسێ:
(لە ماوەی خەبات کردنیا توانی ئەوپەڕی خزمەت بە کۆماری عێراق و شاری زێڕی ڕەش (کەرکووك)ی کوردستان بنوێنێت و بەربەرەکانی دوژمنانی گەل بکات، ئەوە بوو دوژمنە دەسترەشەکان لە شەقامێکی شاری کەرووك خاوەنەکەیان کوشت).
هەر (**جەبار جەباری**) لە کتێبی **تأریخ الصحافة الکردیة** دا نووسیویەتی:
(**وفي خلال سنتين تمكنت من اصدار العدد 72 المصادف (15 ايلول 1961)، و لنضالها الدؤوب و كفاحها المرير لرفع شأن الراية الوطنية و القومية اغتيل صاحب الجريدة في احدى شوارع كركوك في وضح النهار بايدي زمرة حاقدة من العدوان الدكتاتور عبد الكريم قاسم، لان الشهيد كان صحفياً عنيداً و جريئاً لم يخضع يوماً لعملاء شركة النفط الأحتكارية و لم يال جهداً في فضح مآرب العملاء و التبعيين**).
بە قسەی زاهیدە ئیبراهیم بێ، ئیمتیازی لە 1959/7/3دا دراوەتێ، بە زمانی کوردی و عەرەبی دەرچووەو لە 1963/2/8دا وەستاوە.
خۆ ئەگەر کاتی خۆی ژمارە (45-72)لە کتێبخانەی (**المتحف**)و دواتر (**الوطنية**) لە بەغدا هەبوو بێت ، ئەوا ئەمڕۆ دوای شەڕی ئازادی عێراق، هەموو ئەو ژمارانەشی فەوتاون.
*تەنیا ژمارە (71)ی لە کتێبخانەی گشتی سلێمانی پارێزراوە.

هیوای کوردستان

گۆڤار/ رۆژنامە

1959

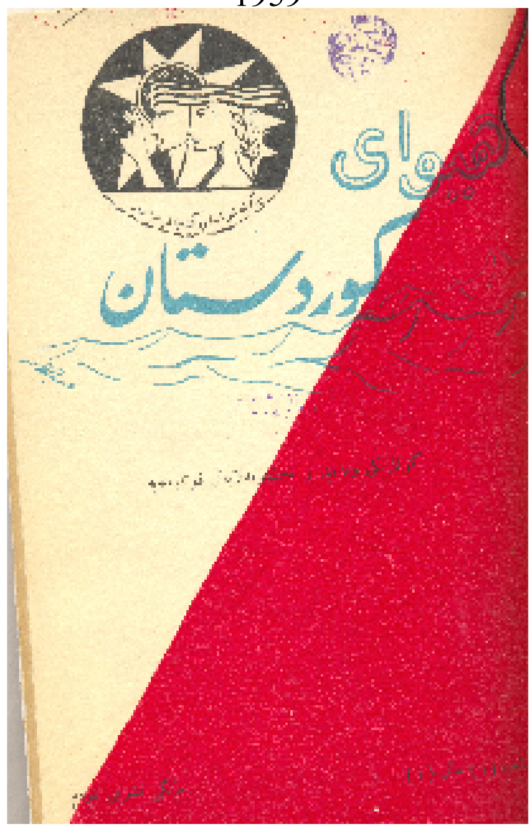

گۆڤارێکی وێژەیی و کۆمەڵایەتی قوتابیانە

خاوەنی: یەکێتی گشتی قوتابیانی عێراق/ سلێمانی.

چۆنیەتی دەرچوون: مانگانە.

وێنە: هەیە.

پێوانە: (17×5ر23)**سم، ژمارە** 1، 70 **لاپەڕەیە،** (**شێوە گۆڤار**)، (30×44)**سم،** (6-8)**لاپەڕە،** (**شێوە رۆژنامە**).

چاپخانە: کامەران، ژین.

جێگا: سلێمانی.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: 13 **ژمارەی لێ دەرچووە.**

- ژمارە 1، **ساڵی** 1 ، **تشرینی دووەمی** 1959 ، **قەبارەو شێوەی گۆڤارە.**

- ژمارە2، **ساڵی** (1)، **سێ شەممەی** (11**ی کانوونی یەکەمی** 1959**دا بڵاوکراوەتەوەو. شێوە رۆژنامەی وەرگرتووە.**

- ژمارە13**ی دوا ژمارە لە** 19**ی تشرینی یەکەم** 1960**دا بڵاوکراوەتەوە .**

تێبینی:

***ژمارەکانی ئەم گۆڤارەو پاشتر رۆژنامەیە لە کتێبخانەی تایبەتی رەفیق سالح و عەبدوڵڵا زەنگەنەو ئەرشیفی نەتەوەیی کوردستان/سلێمانی و کتێبخانەی ناوەندی زانکۆی صەلاحەددین و کتێبخانەی گشتی سلێمانی پارێزراوە.**

دەنگی قوتابیان

گۆڤار

1959

لە پێناوی ژیانێکی دانیشگای ئازاد

لە پێناو دواڕۆژێکی باشترا

گۆڤارێکی قوتابیانە، یەکێتی گشتی قوتابیانی جمهوریەتی عێراق/ لیژنەی کاروباری قوتابیانی کوردستان دەری دەکات.

خاوەن: لیژنەی کاروباری قوتابیانی کوردستان/ یەکێتی گشتی قوتابیان لە کۆماری عێراق.

چۆنیەتی دەرچوون: ناوبەناو، هەر ئەو ساڵە دەرچوو.

جێگا: بەغدا.

نرخ: 50 فلس.

وێنە: هەیە.

پێوانە: ژ 1،(17×24)سم و 40 لاپەڕەیە.

ژ2، (5ر21×5ر28)سم و 34 لاپەڕەیە.

ژ3، (0ر14×5ر20)سم و 52 لاپەڕەیە.

چاپخانە: شەفیق.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا 3 ژمارەی لێ دەرچووە.

- **ژمارە(1)ی ساڵی (1)، لە مایسی 1959دا دەرچوو.**
- **ژمارە (2)ی ساڵی (1)ی لە کانوونی یەکەم 1959دا بڵاوکراوەتەوە، ژمارە (3)ی ساڵی (2)ی لە مارتی 1960 دا بڵاوکراوەتەوە.**

تێبینی:

(**جەمال خەزنەدار**) نووسیویە:

(**ئەوەی شایانی باس بێ ئەوەیە، کە تەنیا چوار ژمارە لەم گۆڤارە دەرچووە، دوکتۆر عیزەدین مستەفا پێی وتم تەنیا ژمارە یەک لە ژێر چاودێری ئەودا دەرچوو**).

(**د.کەمال مەزهەر**)یش نووسیویە: (**هەر ئەو ساڵە ژیاو چوار ژمارەی لێ دەرچوو، یەکێك لە ژمارەکانی دوکتۆر عیزەدین مستەفا ڕەسول بە تەنیا دەری کردووە**).

(**جەبار جەباری**)ش نووسیویە:

(**یەکەم ژمارەی ڕێکەوتی مانگی نیسانی 1959 دەرچوو... تەنها دوو ژمارەی دەرچوو، کە دوا ژمارەی لە مانگی کانوونی یەکەمی 1959 دەرچوو، ئیتر ئەمیش سەبارەت بە کزولاوازی چالاکی یەکێتی قوتابیانی عێراق پەکی کەوت و لە دەرچواندن وەستا، لە کتێبی (تاریخ الصحافة الکردیة في العراق) یش بە کۆڤارە باشەکانی داناوەو گووتویە "(3)ژمارەی دەرچووە"**.

. (**عەلائەدین سجادی**)ش باسی نەکردووە .

ـ (**وریا جاف**)یش: پێی وابووە تەنیا دوو ژمارەی دەرچووەو لە مانگی چوار (نیسان)ی ساڵی 1959دا بڵاوکراوەتەوە.

ـ هەر (3) ژمارەی ئەم گۆڤارە لە کتێبخانەی تایبەتی ڕەفیق ساڵح و عەبدوڵڵا زەنگەنە پارێزراون.

ئافرەت.. المرأة

گۆڤار

1959

ئۆرگانی یەکیەتی ئافرەتانی عێراق

خاوەنی: ڕابیتەی ئافرەتانی عێراق.

چۆنیەتی دەرچوونی: مانگانە.

جێگا: بەغدا.

زمان: عەرەبی ، کوردی.

ژمارەکان: تەنها (11) ژمارەی لێ دەرچوو.

ژمارە(1)، مایسی1959.

ژمارە(15)، ئابی1963.

تێبینی:

(**جەبارجەباری**) باسی نەکردووە.

- (**جەمال خەزنەدار**) گوتویە:(**لە ساڵی1959دا دەرچووە**).
- (**عەلائەدین سجادی**) باسی نەکردووە.
- (**د.کەمال مەزهەر**) گوتویە:

(**ژمارە یەکی لە مایسی1959 دەرچووە و تا ئابی 1963 پانزە ژمارەی لێ دەرچووە**).

– (**حەمەساڵح فەرهادی**)یش وەك:

(**گۆڤارێکی مانگانەی ئافرەتان بووە بە کوردی و عەرەبی بڵاوکراوەتەوە**) باسی کردووە .

– هەرچی، (**وریاجاف**)ە نووسیویە:

(**ژمارەیەکی لە مانگی نیسانی1959بڵاوکراوەتەوە، تا مانگی ئابی ساڵی 1962 پانزە ژمارەی لێ دەرچووە**).

ژیان

گۆڤار

1959

گۆڤارێکی وێژەیی کۆمەڵایەتی قوتابیانە

خاوەن: یەکێتی گشتی قوتابیان/ هەولێر.

وێنە: هەیە.

پێوانە: (14×21)سم و 40 لاپەڕەیە.

چاپخانە: ژین/سلێمانی.

جێگا: هەولێر.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا(1)، ژمارەی لێ دەرچووە.

ژمارە (1)، ساڵی (1)، تشرینی دووەمی 1959

تێبینی:

(**جەبار جەباری**) لە کتێبی یەکەمیدا باسی نەکردووە، بەڵام لە (**تأريخ الصحافة الكريدية في العراق**)دا نووسیویە:

(**ژمارە یەکی لە تشرینی دووەمی 1961دا دەرچووە، تەنیا دوو ژمارەی دەرچووە، کەمال غەمبارو کەمال محیەدین و بابەکر سەلیم ئاغا بەشداری لە دەرچوونی کردووە**).

جەمال خەزنەدار نووسیویە: گۆڤارێکی دەوری گشتی بووە.. ژمارە یەکی لە مانگی تشرینی دووەمی ساڵی 1960 دەرچووە، و ژمارە دووی دوا ژمارەی بووە، لە ساڵی 1961دەرچووە).

(**عەلائەدین سجادی**)ش نووسیویە:

(**یەکەم ژمارەی لە تشرینی دووەمی ساڵی**

(1961)دا لە هەولێر دەرچووە،ئەم گۆڤارە تەنها دوو ژمارەی لێ دەرچووە).

(**حەمەساڵح فەرهادی**)یش لە نێو(**کاروانی ڕۆژنامەنووسیی قوتابیان**) ریزبەندی کردووە.

*ژمارە یەکی لە کتێبخانەی ڕەفیق ساڵح و عەبدوڵڵا زەنگەنە پارێزراوە).

هونەر

گۆڤار

1959

قوتابیانی هونەری ناوماڵ لە سلێمانی دەری دەکات

خاوەنی: قوتابخانەی هونەری ناوماڵ لە سلێمانی.

لیژنەی نووسین: نەسرین ئەحمد، گێلاس رەئوف.

سەرپرشتیار: لویزە کاکە حەمە.

وێنە: هەیە.

نرخ: نییە.

پێوانە: (21ر5 × 27ر5)سم و 16 لاپەرەیە.

چاپخانە: ژین/ سلێمانی.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو).

ژمارەکان: تەنیا ئەو ژمارەی لێ دەرچووە کە لە ساڵی 1959دا بڵاوکراوەتەوە.

تێبینی :

(**جەبارجەباری**) نووسیویەتی:

(ناوەرۆکەکەی بریتی بوو لە نووسراوی کۆمەڵایەتی و هونەری و پەروەردە. لەو تاکە ژمارە بەدواوە چاومان بە ژمارەی تر نەکەوت).

(**جەمال خەزنەدار**) نووسیویە:

(ژمارە یەکی مێژووی بەسەرەوە نییە، بەڵام کە دیارە لە ساڵی 1959دەرچووە).

(**د.کەمال مەزهەری**)ش پێی وا بووە لە ساڵی 1959دا دەرچووە پاشان نووسیویە:

(وا دیارە تەنها ژمارەیەکی دەرچووە).

(**جەبارجەباری**)ش لە کتێبی **تاريخ الصحافة الكردية في العراق** دا نووسیویە:

(ژمارە یەکی لە مارتی 1959دا دەرچووە).

"هەرچی(**حەمە ساڵح فەرهادی**)ە، لە نێو **کاروانی رۆژنامەنووسیی قوتابخانەکان** ریزبەندی کردووەو هەرسێ ناوەکەی سەرەوەی بەدەستەی نووسەران داناوە".

* لە کتێبخانەی رەفیق سالح پارێزراوە.

گزنگ

گۆڤار

1959

بڵاوکراوەیەکی وێژەیی و خوێندەواری

کۆمەڵایەتی قوتابیانە

خاوەنی: یەکێتی گشتی قوتابیان/ سلێمانی.

پێوانە: (24/5× 33/5)سم و 32 لاپەرە بووە.

چاپخانە: ژین.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا ژمارە(1)ی دەرچووە لە 1959دا.

تێبینی:

(**جەبارجەباری**) لە(**مێژووی رۆژنامەگەریی کوردی**)دا نووسیویە:

(**لە لایەن لیژنەیەکی تایبەتی یەکێتی قوتابیانی سانەوی ئێوارانی سلێمانییەوە دەرچوو، بە شێوەیەکی نیگارین لێکۆڵینەوەی رۆژنامەگەری و باس ئەدەبی و کۆمەڵایەتی و پەروەردە لەسەر لاپەرەکانی بڵاوکرابووەو، لە کتێبی (تاریخ الصحافة الكردية**)یش نووسیویە: **لە شوباتی 1959دا دەرچووە**).

(**جەمال خەزنەدار**)و (**د. کەمال مەزهەر**)و (**عەلائەددین سجادی**) باسیان نەکردووە، (**وریاجاف**)یش هەمان پێناسەی (**جەبارجەباری**) نووسیوەتەوە.

ئەو ژمارەیەش لە کتێبخانەی (**رەفیق سالح**)و کتێبخانەی گشتی سلێمانی پارێزراوە.

(**حەمەسالح فەرهادی**)یش لە نێو(**کاروانی رۆژنامەنووسیی قوتابیان**) ریزبەندی کردووە.

گۆیژە

گۆڤار

1959

گۆڤارێکی ئەدەبی کۆمەڵایەتی کوردییە

خاوەنی: لیژنەی خیتابەو تەمسیلی قوتابیانی گۆیژەی کوران.

سەرپەرشتی: ئەحمەد سەعیدکۆیی، ئەحمەدکەریم غەفور، ئەنوەر سەعید، سەعید دارتاشی، تاهیر عەبدولفەتاح.

پێوانە: (21/5× 33/5)سم و 8لاپەرەیە.

چاپخانە: تایپ رایتەرو رۆنیۆ.

جێگا: سلێمانی.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنها ئەو ژمارەی دەرچووە کە لەساڵی 1959دا بڵاوکراوەتەوە.

تێبینی :

لە مێژووی رۆژنامەنووسی کوردیدا تۆمار نەکراوە، ئەو ژمارەیەش لە کتێبخانەکەی (**رەفیق سالح**) پارێزراوە.

سنندج

رۆژنامه

1960

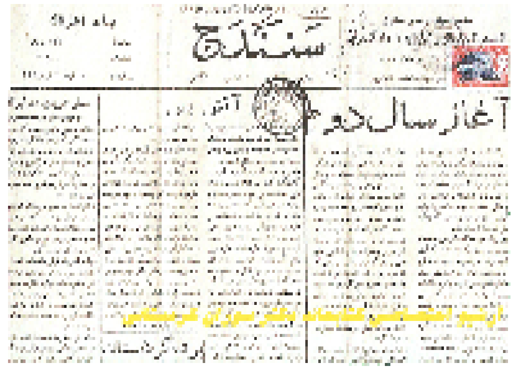

سیاسی، ئەدەبی، ئیجتماعی، فوکاهی

خـاوەنی ئیمتیـازو بەڕێوەبـەری بـەرپرس: ئەحمەدی کەمانگەر وەکیل پایەی دادگوستەری.

جێگا: سنە.

زمان: فارسی

ژمارەکان:

ژمارە 46، 13ی تەمموزی 1961.

بروا

رۆژنامه

1960

ڕۆژنامەیەکی سیاسیی هەفتەییە

رۆژنامەیەکی سەربەستی زانیاری رۆژانەی کوردییە پاشکۆی گۆڤاری مانگانەیە هەفتەی جارێك دەرئەچێ.

جريدة يومية باللغتين العربية والكردية (ژ81)

خاوەن و لیپرسراو: کەمال میرزا کەریم.

بەڕێوەبەرو سەرنووسەر: رەفیق چالاك.

جێگا: سلێمانی

چۆنیەتی دەرچوون: هەفتانە

نرخ: 14 فلس، 15 فلس.

وێنە: هەیە.

پێوانە: (5ر29×5ر45) سم،4-6 لاپەڕە بووە.

چاپخانە: ژین/ سلێمانی.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان:

- ژمارە(1)ی لە 2ی تەمووزی 1960.
- ژمارە 81، ساڵی 3، 23ی ئابی 1962
- ژمارە 95، 25ی کانوونی دووەمی 1963.

تێبینی:

(زاهیـدە ئیـبراهیم) کـە دەڵـێ ئیمتیـازی لـە 1959/1/14دا دراوەتـێ، دیـارە ئـەوە جێگـەی گومانە، لەوانەیە ئەو رۆژە هەڵەی چاپ بووبێ.

*ئەو رۆژنامەیە ئیمتیازەکەی بە ناوی گۆڤارەوە بووە کە تاوەکو ئێستاش تاقە ژمارەیەکی لێ دەرنەچووە.

* دیارە ئەو ئاڵوگۆڕکردنەش لەبەر بارو زروفێکی سیاسی بووە، چونکە رۆژنامەکە وەك زمانحاڵی ئەو حیزبە شیوعییە ئیمتیازی دراوەتێ، کە پێیان دەگوت: (**جناح داود الصائغ**) تاقمی داود ئەلصائغ.

* ئیمتیازەکە بە رەسمی لە 1963/2/8دا هەڵوەشاوەتەوە

* (**جەبارجەباری**) نووسیویە: (**نوری وەشتی سەرنووسەری بووە**).

(**وریا جاف**)یش نووسیویە:

(**پاشان رەفیق چالاك کرایە بەرێوەبەرو سەرنووسەری**).

لای(**جەمال خەزنەدار**)یش، هەر (**سەر بە شیوعیەکانی تاقمی داود سایغ بووە**).

لای(**زاهیدە ئیبراهیم**)یش بە (**رۆژنامەیەکی ئەدەبی کۆمەڵایەتی مانگانە**) دانراوە، کە لە (**سلێمانی بە هەردوو زمانی عەرەبی و کوردی**) دەرچووبێ، ئیمتیازی لە 1959/1/14دراوەتێ و لە 1963/2/3 وەستاوە.

لای(**وریا جاف**)یش (**89 ژمارەی لێ دەرچووەو مێژووی 1962/11/8 دوا رۆژی ژیانی ئەم رۆژنامەیە بووە**).

وەکو لە بابەتی نەورۆز باسمان لێیەوە کردووە، لەگەڵ ئەو گۆڤار یان ئەو رۆژنامەیە خۆیان لێکداوەو ئەو (**بڕوا**)یەی لێ پەیدا بووە.

نامێلکەی سلێمانی

گۆڤار

1960

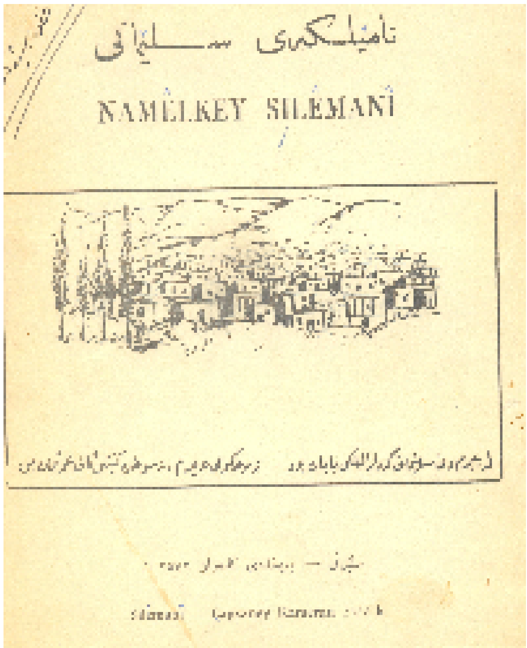

نامیلکەیەکی زانستی و کۆمەڵایەتی و وێژەیی یە

خاوەنی: قوتابخانەی مامۆستایانی سەرەتایی کورانی سلێمانی.

بە سەرپەرشتی: عەبدوللا زێباری، عومەر عبدولرەحمان. قوتابی (محەمەد عەلی فەرەج، عەلی شێخ محەمەد).

وێنە: هەیە.

پێوانە: (16/7 × 20ر5)سم و 76 لاپەرەیە.

چاپخانە: کامەران.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا ئەو ژمارە(1)ی دەرچووە کە لە شوباتی 1960 دا بڵاوکراوەتەوە.

دەنگی کورد... صوت الاکراد

رۆژنامە

1960

رۆژنامەیەکی سیاسی سەربەخۆیە

خاوەن و سەرنووسەری: عومەر جەلال حەوێزی.

چۆنیەتی دەرچوون: هەفتەی(5) ژمارە.

چاپخانە: مەهاباد.

پێوانە: (   )سم و 8 لاپەرەیە (تەنیا یەك لاپەرە، هەندێ جار لاپەرەو نیوێکی، بەزمانی کوردی بووە).

جێگا: بەغدا.

زمان: عەرەبی، کوردی (**کرمانجی باشوور**).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان:

- ژمارە(1)ی لە 9ی تشرینی دووەمی 1960.

- ژمارە71، 25ی تشرینی دووەمی1960.

تێبینی:

(**جەبارجەباری**) لە مێژووی رۆژنامەگەری کوردی دا نووسیویە:

(**لە مەیدانی رۆژنامەگەری کوردیدا بالأیەکی بەرزی هەبووە لە رزگاری کردنی گیانی کۆماری عێراق و هەمیشە لە سەر داخوازیەکانی کوردەوە ووتاری ئەو نوسیەوە، ئەوەبوو لەسەر وتارێك دەربارەی وەزعی ئالۆزاوی شاری کەرکوك بەبێ مەترسی بلأوکردەوە، بووە هۆی خرشاندنی کاربەدەستانی میر.، بۆیە رۆژنامەکەیان داخست و خاوەنەکەشی بەدیل گیرا**).

هەروەها نووسیویە:

(**هەتا رۆژی1961/5/14 کە مێژووی گرتنی خاوەنەکەی نزیکەی(75) ژمارەی دەرچووە، بەرێك و پێکی**)

(**جەمال خەزنەدار**)یش نووسیویە: (**ژمارە 69ی لە مێژووی چوار شەممەی 23ی تشرینی دووەمی ساڵی1960 دەرچوو، د.کەمال مەزهەریش، نووسیویە: ژمارە یەکی لە 17ی ئابی 1960 دەرچووە**).

دواتر نووسیویە:(**دەروبەری ساڵێك ژیا**)

(**عەلائەدین سجادی**)ش نووسیویە:

(**یەکەم ژمارەی لە 1960/8/17 لە بەغدا دەرچووە، تا 1961 ژیا پاشان پێوەدرا، سی لاپەرەی بەعەرەبی و لاپەرەیەکی بەکوردی بوو**).

(**زاهیدە ئیبراهم**)یش نووسیویە:

(**صدرت في بغداد 1960/2/14 باللغة الكردية ثم بالعربية والكردية منحت الامتياز في 1959/1/8 و توقفت في 1961/8/9 والغي امتيازها لاحتجابها**).

بەلأم (**حەمە ساڵح فەرهادی**) لە بارەیەوە نووسیویە:

(**رۆژنامەیەکی سیاسی بووە، هەفتەی جارێك بە کوردی و عەرەبی بلأوکراوەتەوە لە 1960/1/8 ئیمتیازی دراوەتێ، ژمارە یەکی لە 9ی شوباتی1960 دەرچووە، هەتا مایس 1961 بەردەوام بووە**).

دیارە (**وریاجاف**)یش هەموزانیاریەکانی (**جەبارجەباری**) دووبارە کردۆتەوە.

ئێمەش لە بارەی ئیمتیاز وەرگرتنەوەکەیەوە دەڵێین لەوانەیە ئەو مێژووەی زاهیدە ئیبراهیم تۆماری کردووە هەڵەی چاپی بووبێ و ئیمتیازەکەی رێکەوتی1960/1/8 بووبێت کە(حەمەساڵح فەرهادی) وا بە راست و دروستی تۆماری کردووە. وەکو دەبینن دوو بەرواری بۆ دەرچوونی ژمارە 1 کی تۆمارکراوە، یەکێکیان 9ی شوبات، کە لەلایەن زۆربەی توێژەرە کوردەکان وا رۆیشتووە، ئەوەی دیکە 1960/2/14 کە (**زاهیدە ئیبراهیم**) وای تۆمارکردووە، دیارە ساخ کردنەوەی ئەو دوو رۆژەش بینینی ئەو ژمارەیەی رۆژنامەکەی دەوێت، کە تاوەکو ئێستا ئێمەش نەمان دیوە.

لە بارەی دوا ژمارەش گوایە ژمارە(75)بووە و لە 1961/5/14دا دەرچووە، (رەفیق سالح)یش هەر وای بۆ چووە، ئەوا عەبدوڵڵا زەنگەنە پێی وایە ئەو ژمارە و بەروارە نابێ راست بێ بە بەڵگەی ئەوەی خاوەنی رۆژنامەکە لە تشرینی دووەمی 1960دا گیراوە، ئەو گیرانەش لەسەر وتارێك بووە کە مەلاجەمیلی رۆژبەیانی بە ناونیشانی (   ) بڵاوی کردبۆوە.

تەنانەت لەو کاتەدا کە سەرنووسەری(**خەبات**) درابووە دادگا. رۆژنامەکە چەندین سەروتاری بڵاوکردبۆوە کە باسی گیرانی جەلال حەوێزی خاوەنەکەی (**دەنگی کورد**)و گیوی موکریانی خاوەنی(**هەتاو**)ی کردووە. لەچ کاتێك دا خاوەنەکەی بەربووە؟ ئەوەیان نەزانراوە، چ کاتێك رۆژنامەکەی دەرکردۆتەوە) ئەو خاڵەیان هەڵوەستەیەکی دیکەی دەوێت.

بەتایبەتی کە ئەو رۆژنامەیە بە زمانێك بێیی دەنووسراوە، زۆر لە زمانەکەی (**خەبات**) زبرتر بووە.

ناوی ئەو چاپخانەیەش کە رۆژنامەکەی لێ چاپکراوە، دەیەوێ هەڵوەستەیەکی بەرامبەر بکرێت. ئایا چاپخانەیەکی وا هەبووە؟

پێشڕەو

گۆڤار

1960

گۆڤارێکی رۆشنبیری، پەروەردەیی قوتابیانە

خاوەن: یەکێتی گشتی قوتابیانی عێراق/ لقی کەرکووك.

چاپخانە: الشمال/کەرکووك.

جێگا: کەرکووك.

زمان: عەرەبی، کوردی، (**کرمانجی باشوور**)، تورکمانی.

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: 3 ژمارەی لێ دەرچووە.

تێبینی: هیچ ژمارەیەکی نەبینراوە.

رۆژی نوێ

گۆڤار

1960

گۆڤارێکی ئەدەبی، سیاسی، کۆمەڵایەتییە

خاون و لێپرسراوی: پارێزەر جەمال شاڵی.

سکرتێری نووسین: کامەران موکری.

دەستەی نووسەران:

محەڕەم محەمەد ئەمین، ئیحسان عەبدولکەریم، کەریم زەندی، عەبدوڵڵا رەزا ئەژدەر.

چۆنیەتی دەرچوون: مانگانە.

پێوانە: (16× 23.5) سم.

چاپخانە: کامەران ، (ژین).

جێگا: سلێمانی.

زمان: کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا 18 ژمارەی لێ بلاۆکراوەتەوە.

- ژمارە 1، ساڵی 1 ، نیسانی 1960.
- ژمارە 12، ساڵی 1، لە 1961.
- ژمارە 1، ساڵی 2، لە مارتی 1961.
- ژمارە 6، ساڵی 2 ، لە ئەیلوولی 1961.

روناهی

گۆڤار

1960

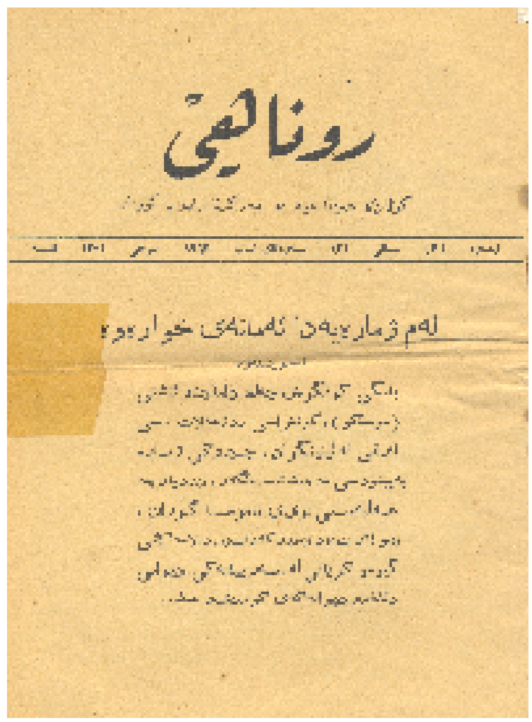

گۆڤارەکا ئەدەبی، زانیاری کۆمەڵیە

گۆڤارەکا هەیڤانەیە بۆ بەرزکرنا زانیاریا کوردی

(ژمارە 3، ساڵی 2)

خاون ئیمتیاز: حافظ مستەفا قازی.

چۆنیەتی دەرچوون: مانگانە.

پێوانە: (11×18)سم و (17×22)سم و (80، 84، 88، 90، 118) لاپەڕە.

چاپخانە: الوفاء، نجاح، صلاح الدين.

بەغدا: بەغدا.

زمان: کوردی، (**کرمانجی باکوور، کرمانجی باشوور**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: 11 ژمارەی لە 8 بەرگدا دەرچووە.

- ژمارە 1، تشرینی یەکەم 1960.
- ژمارە 2، چریا دووی 1960.
- ژمارە 3، کانونی یەکەم 1960.
- ژمارە 4، کانونی دووەم، 1961.
- ژمارە 5، 6، شوبات و ئاداری 1961.
- ژمارە 7، 8، نیسان و گولانی 1961.
- ژمارە 1، ساڵی 2، تشرینی دووەمی 1961.
- ژمارە2، ساڵی 2 لە مایسی 1962.
- ژمارە 3، ساڵی 2 سەرەتای ئابی1962

تێبینی: سەرجەم ژمارەکانی چاپکراونەتەوە، بڕوانە:

-روناهی.. گۆڤارەکا کوردی بوو دناقبەرا 1960-1962دا لەبەغدا دەرکەتییە، حافظ قاضي،چاپا دووێ، دەزگەها سپیرێزیا چاپ و وەشانێ،چاپخانەی پەروەردە، دهۆك، 2005.

عیراقی نوێ

گۆڤار

1960

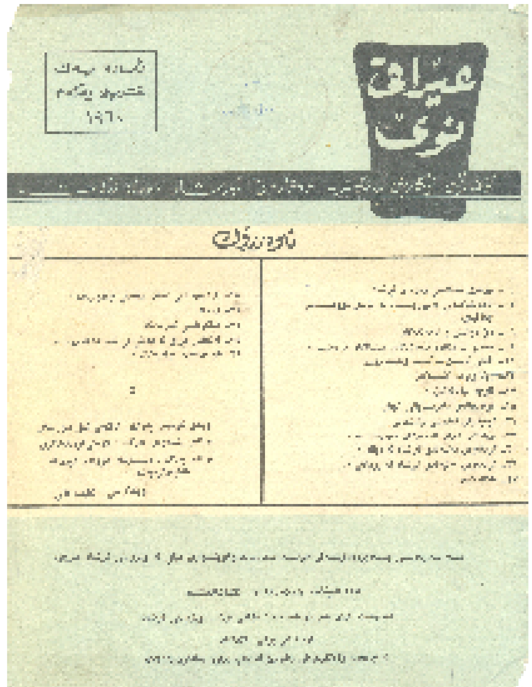

گۆڤارێكی نیگارینی مانگانەیە وەزارەتی ئیرشاد دەری ئەكات

خـــاوەنی: بەرێوەبەرایـــەتی هونەرمەنـــدی و خوێندەواری میللی لە وەزارەتی ئیرشاد

جێگا: بەغدا.

پێوانـــــە: (21.5 × 27.5) ســـــم و (36،28) لاپەڕەیە.

وێنە: هەیە.

چاپخانە: زەنگۆگراف البرق.

جێگا: بەغدا.

زمان: كوردی (**كرمانجی خواروو**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەكان: (24) ژمارەی لێ دەرچووە.

ژمارە 1، تشرینی یەكەم 1960.

ژمارە 5، ساڵی دووەم، ئازاری 1962.

كوردستان

(دەوەرەی سێیەم)

ڕۆژنامە

1960

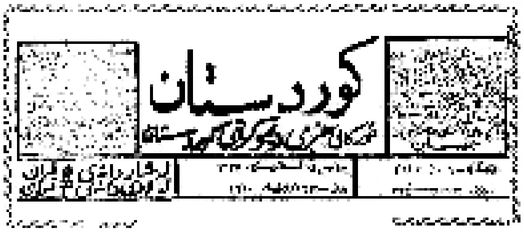

ئۆرگـانی حزبـی دیمـوكراتی كوردسـتان، لـە سلێمانی، بە تایپ رایتـەرو رۆنیـو راكێشراوە، نرخی 5 قران،

ژمـارە 1، ی گەلاوێـژی 1329 (23 ژوئێن1960 دەرچووە

سەرچاوە:

ڕۆژنامـەی دەنگـی كـورد، ژمـارە 23، 31 ئـابی 1960. ل1.

ڕۆژنامـەی كوردسـتان، ژمـارە 40، بـەفرانباری 1354، ژانویەی 1976، ل3.

الاخلاص

ڕۆژنامە

1961

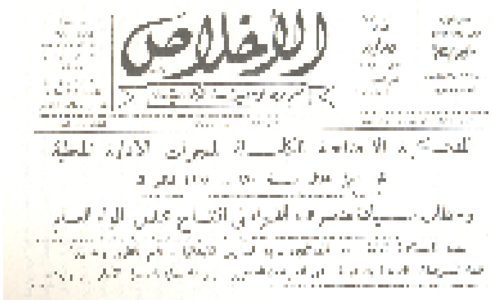

جريدة يومية ادبية

خاوەنی ئیمتیـازو بەڕێوبـەری: عبدالعزیز صالح الطالبي.

سەرنووسەر: **ناظم یونس**

جێگا: **هەولێر.**

چاپخانە: **العصريە/موصل.**

زمان: عەرەبی.

لاپەرە: چاوار لاپەرە

ژمارەکان:

ژمارە 8، 25**ی مارتی** 1961.

ئەم رۆژنامەیە تا ساڵی 1962 **بەردەوام بووە**

کوردستان

رۆژنامە

1961

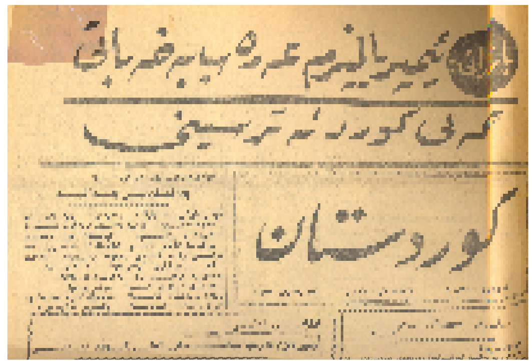

رۆژنامەیەکی سیاسی رۆژانەیە

خاوەنی ئیمتیاز: ئیبراهیم ئەحمەد.

سەرنووسەر: جەلاڵ تاڵەبانی.

چۆنیەتی دەرچوون: هەفتانە.

پێوانە: (   ) سم و 8 لاپەڕەیە.

چاپخانە: کوردستانی نوێ.

جێگا: بەغدا.

زمان: کوردی (زاراوەی کرمانجی خواروو).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا (5) ژمارەی لێ بلاْوکراوەتەوە.

- ژمارە 1، ساڵی 1، شەممە 1961/3/4.
- ژمارە 5، ساڵی 1، شەممە 1961/4/1.

ئەدیبی عێراقی

گۆڤار

1961

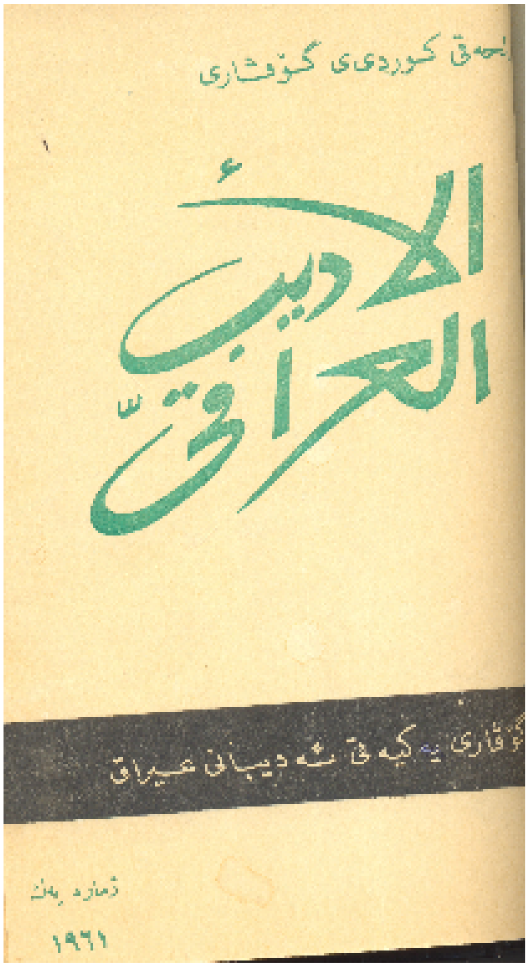

مولحەقی کوردی گۆڤاری (الادیب العراقی)

گۆڤاری یەکێتی ئەدیبانی عیراق

لیژنەی بەڕێوەبەری گۆڤار :

پاکیزە رەفیق حلمی، عەبدولسەمەد خانەقا، عەبدولرەزاق محەمەد.

پێوانە: (14×20)سم و84 لاپەڕەیە.

چاپخانە: المعارف (بەغدا).

زمان: کوردی (**زاروەی کرمانجی خواروو**).

رێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان: تەنیا 1 ژمارەی لێ دەرچووە.

- ژمارە 1، ساڵی1، گەلاوێژی 1961.

هەولێر ... اربیل

رۆژنامە

1961

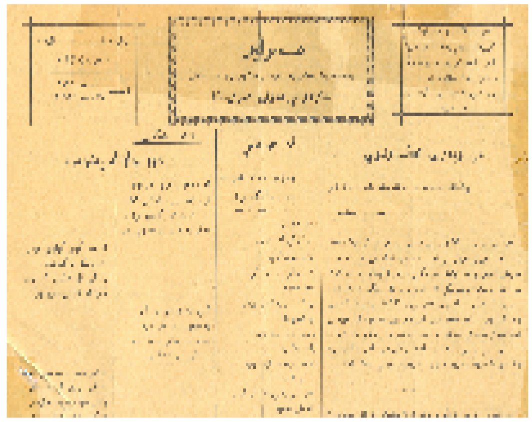

بەخشنامەیەکی هەفتەیی‌یە بە زمانی کوردی و عەرەبی

شارەوانی هەولێر دەری دەکا

بەشی کوردی: مەغدید سۆران.

بەشی عەرەبی: عەبدولوەهاب حاجی حوسێن.

پێوانە: (30×43)سم و 4 لاپەڕە (3 لاپەڕەی بەعەربی و 1 لاپەڕەی بە کوردی).

چاپخانە: چاپخانەی شارەوانی کەرکووك.

جێگا: هەولێر.

نرخ: 10 فلس.

زمان: عەربی، کوردی (**کرمانجی خواروو**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان :

- ژمارە 1، 22ی ئابی 1961.
- ژمارە 45، ساڵی 1، 7ی ئابی 1962.
- ژمارە 75، 6ی حوزەیرانی 1963.

Kurdish Facts
And west – Asian Affairs

گۆڤار

1961

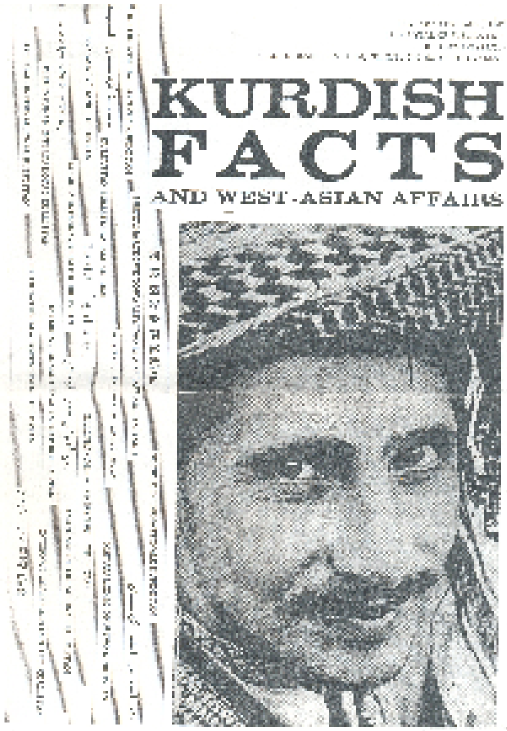

ئۆرگانی کۆمەڵەی (Isk)

خاوەنی: International Kurdstan society

.

پێوانە: (21×27.5)سم و هەر ژمارەی بە لاپەڕەی جیا جیا.

زمان: ئینگلیزی.

جێگا: ئەمستەردامی پایتەختی هۆڵەندا.

ژمارەکان:

- ژمارە 1 (هیچ زانیارییەکمان لەسەر کاتی دەرچوونی ژمارە یەك دەست نەکەوتووە).
- ژمارە 6، 1961/7/10.
- ژمارە (9-10)، لە بەرگێکدا، لە ئەیلول و تشرینی یەکەمی 1961دا بلاْوکراوەتەوە.

- ژماره (11-12)، له بەرگێکدا، له تشرینی دووەم و کـــــــــانونی یەکـــــــــەمی 1961 بلاوکراوەتەوە.

- ژمـاره 13-14، ســالی سـێیەم، کــانوونی دووەم و شوباتی 1962.

- ژماره 15، سالی سێیەم، مارت –حوزەیران 1962.

تێبینی:

ئەم کۆمەڵەیە (**سیلڤیۆ ڤان رۆی**- **Silvio Van Rooy**)ی رۆژنامەوانی هۆڵەندی دایمەزراندووە.

(**عەبدوڵلا زەنگەنە**) پێی وایە، دەبێ (**د. میر کامەران عالی بەدرخان**) له دامەزراندنی کۆمەڵەکه یارمەتی سلڤیۆی دابێ، به بەڵگەی ئەوەی رۆژنامەی (**خەبات**)ی سالی 1960 وێنەیەکی هەردووکیانی بلاوکردۆتەوەو هەواڵی دامەزراندنی کۆمەڵەکەی راگەیاندووە.

دیسان بارزانی

بلاوکراوه

1962

بۆ پشتگیری له شۆرشی کوردو دەنگ

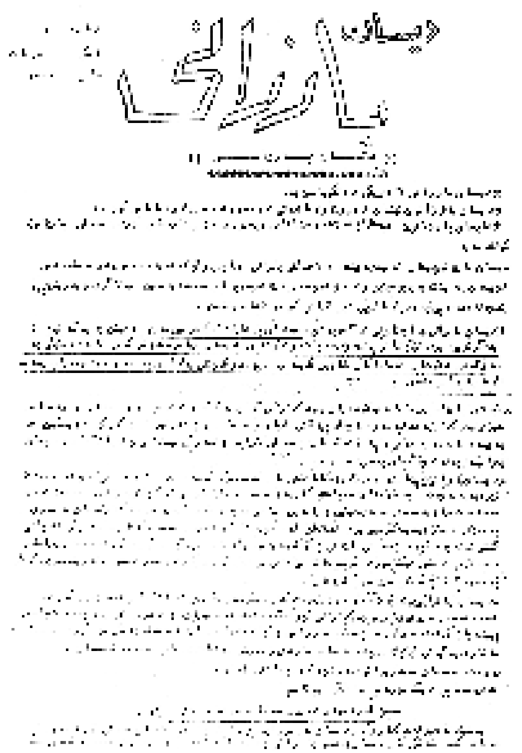

وباسەکانی بلاوئەکرێتەوە.

خاوەن: حیزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران.

سەرپەرشـــتیار: ئەحمـــەد تۆفیـــق(عەبـــدوڵلا ئیسحاقی.

جێگا: سلێمانی بەنهێنی،

پێوانە: 5ر32 ×21 **سم.** 2-6 **لاپەرە.**

زمان: کوردی (کرمانجی باشوور).

ژمارەکـــان: 9 **ژمـــارەی لێ دەرچـــووە،** 1-6 **لەسلێمانی (گەرەکی قەزازەکان)** 7-9**قەلادزێ.**

ژماره 1**، شوباتی** 1962

ژماره 2**،** 20 **شوباتی** 1962.

ژماره 3**،** 25**ی شوباتی** 1962.

ژماره 4**،** 3**ی مارتی** 1962.

ژماره 5، 7ی مارتی 1962.
ژماره 6، 29ی مارتی 1962.

صوت كردستان

بلاوكراوه

1962

جريدة الحزب الديمقراطي الكردستاني-لجنة منطقة بغداد

خـــاوەن: لیژنـــەی ناوچـــەی بەغـــدای پـــارتی دیموکراتی کوردستان-عیراق

جێگا: بەغدا بە نهێنی

زمان: عەرەبی.

چاپ: تایپ و ڕۆنیۆ

ژمارەکان:

جێگا: بەغدا بەنهێنی.

پێوانە: فولسکاب.

چاپ: تایپ و ڕۆنیو

زمان: عەرەبی.

نرخ: 50-100 فلس.

ژمارەکان:

ژماره 1، تشرینی دووەمی 1962

ژماره 8، شوباتی 1968.

ژماره 9، ئایاری 1968.

ژماره 9، ئایاری 1968.

ڕێگای کوردستان

ڕۆژنامە

1962

ڕۆژنامەی حزبی شیوعی عێراق/ لقی کوردستان

جێگا: هەولێر/شاخ.

نرخ: 30 فلس.

زمان: کوردی (کرمانجی خواروو).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان:

- ژماره 1، ساڵی 1962
- ژماره 4، ساڵی 17ی لە تشرینی دووەمی 1962.

* وا دیارە ئەم ڕۆژنامەیە، بە درێژە پێدەری (ئازادی)و (ئازادی کوردستان) دانراوە، کە لە چەند لاپەڕەی پێشوودا، یەك لە دوای یەکدا باسمان کردوون.

- ژماره 3، ساڵی 7، ئایاری 1969.

ئامانج

گۆڤار

1962

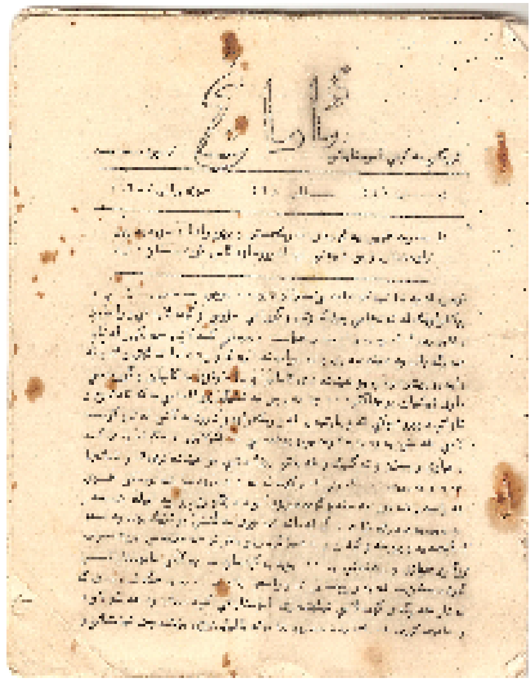

ئۆرگـــانی ناوەنـــدی یـــەکێتی مامۆســـتایانی کوردستان

دەستەی نووسەران :

محەمـەد نـوری تۆفیـق، فوئـاد ئـەنوەر عومـەر قەرەداغی،مەحمود مەلا عزەت، جەمال عەبدول

نرخ: 50 فلس.

پێوانە: (16×21) **سم و** (24–48) **لاپەڕە.**

جێگا : سلێمانی.

زمان : عەرەبی ، کوردی (**کرمانجی باشوور**).

ڕێنووس: عەرەبی.

ژمارەکان:

- ژمارە 1، ساڵی 1962.
- ژمارە 4، ساڵی 6،حوزەیرانی 1968.
- ژمارە 2، ساڵی 7، شوباتی ساڵی 1969.

دیجلە– فرات

Dicle-firat

ڕۆژنامە

1962

DİCLE-FIRAT

İskenderoğlu Irkçılık Tehlikesini Açıkladı

ڕۆژنامەیەکی فکری مەهانەیە

خاوەنی: ئەدیب کەرەهان.

پێوانە: (28.5 ×41)**سم و** (4–8) **لاپەڕە.**

جێگا : ئەستەمبۆڵ.

زمان: تورکی، کورد (**کرمانجی باکوور**).

ڕێنووس : لاتینی

ژمارەکان:

- ژمارەی 1،1962/10/1.
- ژمارە 8،1963/5/14.